

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, OCTOBER 29, 1964

STEV. LXII — VOL. LXII

Kriza v Južni Rodeziji se bliža svojemu vrhu

Predsednik vlade Smith hoče oklicati neodvisnost dežele tudi proti volji Velike Britanije.

SALISBURY, Juž. Rod. — Politika kriza v Južni Rodeziji se hitro približuje vrhuncu. Kot smo poročali, je bivša konservativna vlada v Londonu povabila rodezijskega ministrskega predsednika Iana Smitha na razgovore, ki naj bi se končali s kompromisom, kako naj ta angleška kolonija preide iz kolonije v neodvisno državo. Smith je prišel v London, toda razgovori se niso končali s kompromisom. Angleška vlada je zahtevala, da mora Smith najprej dati črnim domaćinom splošno enako, direktno in tajno volilno pravico, da bodo lahko izbrali svojo vladno, potem šele bo Anglija proglasila neodvisnost kolonije. Smith na to ni pristal, pač pa je izjavil, da bo uveljavil svojo ustavo, ki bo do nje zadovoljni vsi beli in črni Rodeziji. Angleška vlada ni ugovarjala tej izjavi in rekla, da bi priznala vsak sporazum med belimi in črnimi, ki bi temeljil na ravnopravnosti.

Smithov "sporazum" s črnci

Smith si je "sporazum" zamislil na originalen način. Povabil je ta mesec poglavarje črnih plemen, naj izjavijo, ali so zadovoljni, da obdržijo beli priključni oblast v svojih rokah. Plemenski poglavarji so seveda takoj pritrdili Smithu. Kaj so pa mogli napraviti drugega, saj so vsi odvisni od Smithove vlade, ki jih redi in podpira. Smith hoče dalje 5. novembra pozvati bele priseljence, naj povedo, kaj hočejo. Glasovalci bodo naravno, da naj oblast ostane v rokah njihovih voditeljev.

London zavrača tak črni pristanek

Smith je mislil, da se bo londonska vlada s tem zadovoljila. V Londonu so pa že sedaj rekli, da na "Smithov plebiscit" ne dajo ničesar in da neodvisnosti Rodezije ne bodo proglasili. Smith je seveda tudi že zagrozil, da bo proglasil neodvisnost kar na svojo roko, čeprav ve, da bo v tem slučaju zgubil članstvo v britanski imperijalni skupnosti.

Spor med Smithom in angleško vlado je zadel v živo vse afriške politike. S Smithom drži le Južna Afrika, proti so pa vse države, ki mejijo na Rodezijo, razen seveda portugalskih kolonij. Tako se je zgodil čuden slučaj, da je londonska vlada postala junakinja dneva; praviloma je seveda zmeraj stebler imperijalizma in kolonijalizma. Pa taka nedoslednost ne moti afriških politikov.

— Štiri petine vsega vina izvozijo iz naše dežele preko pristanišča San Francisco.

Vremenski prerok pravi:

Dopoldne oblačno in dež, popoldne ali zvečer postopna zjasnitev in hladnejše. Najvišja temperatura danes 52, najnižja ponoči 32.

Indiji manjka kruha in — atomskih bomb!

NEW DELHI, Ind. — Indijski ministrski predsednik Sastry je pozval predsednike vseh 16 federalnih edinic, naj takoj vpelejo živilske nakaznice vsaj za kruh in riž, ker sedanjega poravnjanja hrane v velikih mestih in industrijskih središčih ne bo tako hitro konec. Obenem naj javna uprava določi za važne predmete vsakdanje prehrane najvišje cene. Javne uprave naj si tudi nabavijo zaloge živil, da ne bodo prišle v zadrževilo.

Indijska atomska komisija pa predlaga vladi, naj začne s proizvodnjo atomskih bomb. Komisija pravi, da bi lahko delala bombe z razdiralno močjo 10,000 ton za \$368,000,000, bombe z dvojnjo razdiralno močjo bi pa stale \$630 milijonov. Za proizvodnjo bi se dal porabiti plutonij, ki ga Indija lahko dobi iz svojega atomskega reaktorja, kupljenega svoj čas v Kanadi. Letna proizvodnja plutonija znaša okoli 10 kilogramov. Atomska komisija trdi, da bi za prvo bombo rabila poldrugo leto, potem bi pa lahko napravila vsak mesec en komad.

Indijska vlada je vse to samo vzela na znanje. Verjetno se za ta načrt ne bo odločila. Načrt sam pa samo potrjuje stališče, da danes lahko dela atomske bombe vsaka država, ki hoče tvegati primerne proizvodne stroške.

Vrhovno federalno sodišče šlo za 10 dni na počitnice

WASHINGTON, D.C. — Vrhovno federalno sodišče si je sedaj privoščilo 10 dni počitnic, akoravno ima na dnevnem redu vse polno važnih obravnav. Ni pa hotelo o njih razpravljati, še manj pa soditi, ker bi sodbe lahko postale predmet volivne kampanje. Te taktike se vrhovno federalno sodišče redno poslužuje. Taktika je ravno letos tem bolj utemeljena, ker bi B-52 lahko brez sitnosti dosežele ves vzhodni del rdeče Kitajske. Letijo tako hitro, da jih nobe kitajski lovci ne more dohiteti.

Angleški zunanji minister na ogledih v Washingtonu

CLEVELAND, O. — Ni naveda, da novopečene vlade pošiljajo že prve dni svojega mandata svoje zunanje ministre po svetu. Zunanji ministri so za ministrskimi predsedniki najvažnejši člani kabinetov in ne hodijo brez potrebe po svetu. Tudi ni naveda, da bi kdo prišel na obisk s politično misijo k vladi, ki se nahaja sredi volivnega boja.

Eno in drugo tradicionalno pravilo je kršil zadnji obisk angleškega zunanjega ministra v Washingtonu, ki povrhu tudi ni bil nič pripravljen. Ako smemo verjeti poročilom iz Evrope, so dali zanj povod le telefonski razgovori med londonsko vlado in našo administracijo. Angleži so morali torej imeti nek izreden razlog, da so poslali svojega zunanjega ministra v našo prestolico. Razlog lahko iščemo v mednarodni politiki, gospodarstvu in političnem položaju nove Wilsonove vlade v njegovi domovini.

Na obzorju mednarodne politike ne vidimo nobenega takega oblaka, da bi bilo osebno posvetovanje med našo in angleško diplomacijo potrebno. Prepripi med evropskimi državami

Volivci Juga obračajo sen. Goldwaterju hrbet

Demokratski kandidat vodi po zadnji ugotovitvi Gallupa v razmerju 5:4 pred republikanskim.

PRINCETON, N.J. — V prvih dneh po republikanski konvenciji v San Franciscu je Gallup ugotovil, da so se volivci v večini južnih držav nagibali na stran republikanskega kandidata Goldwaterja, ki je veljal tedaj za močnega nasprotnika novega civilnega zakona. Goldwater je tedaj vodil pred Johnsonom v razmerju 5:4. V naslednjih mesecih sta se obe strani trudili okrepiti svoj položaj. Predsednik Johnson je poslal na pot svojo ženo Lady Bird in hčerki, pa šel ponovno tudi sam tja.

Ti napori demokratske strani in nemara tudi sam nastop Goldwaterja v volivnem boju so začeli postopno preobračati javno mnenje. Gallup je sedaj dosegel, da so začeli južni demokrati kar v velikem številu obračati hrbet Goldwaterju in se vračati v demokratski krog. Po Gallupovih podatkih vodi sedaj demokrat Johnson nad republikanec Goldwaterjem v razmerju 51% proti 41%, med tem ko je 8% še neodločenih. To razmerje naj bi veljalo nekako splošno za vseh 13 južnih držav.

Naše zaloge atomskih bomb so se pomaknile proti Kitajski

WASHINGTON, D.C. — Da se kitajski komunisti ne bodo preveč bahali s svojo prvo atomsko eksplozijo in da bodo azijske države vedele, da je Amerika tudi še na Tihem ocevanju polna važnih obrambnih objavila, da je poslala na naše oporišče na otoku Guam 15 bombnikov B-52 s primerno zalogo atomskih bomb.

Otok Guam je 2,000 milj daleč od rdeče Kitajske, bombniki B-52 lahko brez sitnosti dosežejo ves vzhodni del rdeče Kitajske. Letijo tako hitro, da jih nobe kitajski lovci ne more dohiteti.

Iz slov. naselbin

ELY, Minn. — V tukajšnji bolnišnici je umrla in bila v torek, 27. oktobra položena k večnemu počitku rojakinja Franciška Tomsich, mati glavnega tajnika Ameriške bratske zveze.

Francija in Rusija bosta podpisali novo pogodbo o medsebojnem trgovanju

PARIZ, Fr. — Med Francijo in Sovjetsko zvezo potekajo že daljši razgovori za novo trgovinsko pogodbo, veljavno za dobo treh let. Uvodnik v glasilu Sovjetske Komunistične partije Pravda v Moskvi je te dni trdil, da obstoja dejansko sodelovanje s Francijo. Diplomati tukaj mislijo, da bi Moskva rada raztegnila sodelovanje s Parizom tudi na politično področje.

Francoski finančni minister Valery Giscard d'Estaing in ruski minister za zunanjo trgovino Nikolaj Patolichev sta razgovore končala in nova trgovinska pogodba je pripravljena za podpis, ki je predviden za konec tega tedna.

V okviru nove pogodbe bo Francija dala Sovjetski zvezi sedemletni kredit do 350 milijonov dolarjev za nakup industrijskih naprav in težkih strojev. Doslej je bilo v veljavi načelo v svobodnem svetu, naj se komunističnim državam ne daje krediti za dalj kot pet let. To načelo so v juniju prelomili Angleži, sedaj so jim sledili Francozi.

Izgredi v Boliviji

LA PAZ, Boliv. — Skupina študentskih demonstrantov je v Santa Cruzu pretekli treak vdrila v ameriški informacijski urad in tam zažgala ameriško zastavo. V spopadu demonstrantov s policijo je bila ena oseba mrtva, 10 pa ranjenih.

Studentje so demonstrirali proti vladi predsednika Estensora, ki je prišel v hud spor s komunisti in drugimi levičarskimi skrajneži. Trdijo, da so demonstracije in izgrede organizirali komunisti.

JOHNSON V KALIFORNIJI

Demokratski predsedniški kandidat predsednik L. B. Johnson se je včeraj trudil, da bi pridobil za sebe in demokratsko stranko čim več volivcev v Kaliforniji. Po južnem delu države, kjer je Goldwater posebno močan, sta bila ves čas ob Johnsonovi strani guv. Brown in sen. Salinger.

SALT LAKE CITY, Utah. — Predsednik L. B. Johnson je danes zgodaj jutraj priletel sem in je tu prenočil, danes pa bo nadaljeval volivni boj. Včerajšnji dan je Johnson posvetil večji del južni Kaliforniji, kjer so pristaši republikanskega kandidata sen. Goldwaterja najštevilnejši. Predsednik Johnson je bil povsod prijazno sprejet od ne navadno velikih množic in je te na poti v mestno dvorano v Los Angeles, kjer je bilo zborovanje napovedano, nagovoril desetkrat kar iz avtomobila, v katerem se je vozil. Ob njem sta bila kalifornijski guverner Brown in sen. Salinger, ki je kandidat za senatorja pri volitvah 3. novembra.

Zvezna vlada bo del davkov dala državam?

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Johnson je v načelu sprejel in odobril načrt, po katerem naj bi zvezna vlada določila del dohodninskih davkov določila za avtomatično razdelitev med posamezne države vlade, ki so v stiski za redne dohodke. Na ta način je urejeno v Kanadi, kjer zvezna vlada pobira davke v imenu pokrajin in tam nato odstopi njim pripadajoči del.

Načrt je po zamisli W. Helerja, predsednikovega gospodarskega svetovalca, izdelala posebna privatno-vladna komisija in ga bo predložila predsedniku sredi prihodnjega meseca. Predvidoma naj bi bilo sedaj določeno, da se avtomatično razdeli med države 2 do 3 milijone dolarjev letno, ta vsota pa bi avtomatično rastle z napredkom in rastjo narodnega gospodarstva.

Washington se že pripravlja na avguracijo

WASHINGTON, D.C. — Washingtonska mestna uprava že misli na inavguracijo, čeprav se bo vršila šele 20. januarja. Ve iz prejšnjih let, kakšna nadloga so za občinstvo, ki gleda parado, vrabci in ostali ptiči. Zato jih vsako četrto leto začenja preganjati že v pozni jeseni. Tudi letos je uprava povelila to nalogo posebnemu podjetju, ki ima že nekaj skušnje v tem poslu.

Podjetje bo šlo že prihodnji teden na delo. Namazalo bo kakih 100 dreves. Maža se je v prejšnjih letih obnesla. Njen učinek traja namreč lahko tudi do 12 mesecev.

— Nesreče na prehodu preko železnice so najpogostejše ob nedeljah.

SINGAPUR, Mal. — Vlada trdi, da se je izkrcala na polotoku Malaka skupina indonezijskih gverilcev, ki bodo skušali po načrtu predsednika Indonezijske "strelji" Malezijo. Ta uživa v sporu z Indonezijo vso podporo Velike Britanije, Avstralije in Nove Zelandije.

STOCKHOLM, Šved. — Danes je bilo razglašeno tu, da je bila Noblova nagrada za fiziko podeljena dvema ruskima profesorjema v Moskvi in ameriškem znanstveniku na visoki tehnični šoli v Bostonu. Skoro istočasno je prišla v javnost vest, da je prišlo do hude eksplozije v tovarni nitroglicerina v srednji Švedski, pri čemer so bile 4 osebe mrtve.

Iz Clevelanda in okolice

Zopet doma — Mrs. Jennie Strnad, ki se je zdravila pri svoji hčerki v Brecksvillu, O., se je vrnila na svoj dom na 1191 E. 61 St. — Obiski so zaželjeni!

Seja — Društvo Glas Clevelandskih delavcev št. 9 SDZ ima v nedeljo ob devetih dopoldne sejo v SND na St. Clair Avenue.

Molitev — Clancie Društva sv. Ane št. 4 SDZ so vabljene jutri, v petek, zjutraj ob 8.30 v Zetov pogreb. zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Gertrudo Mulig (Ne Mulid, kot nam je bilo včeraj ime pokojne napačno sporočeno).

Združeni poziv — Danes je zadnji dan nabirke za Združeni poziv. Nabranega in obljubljenega je \$10,900,000 in manjka do postavljenega cilja še \$3,015,000.

Zadnje vesti

BELEVILLE, Ill. — Sen. Barry Goldwater je včeraj odletel iz Clevelanda v Ohio v Illinois, Iowo in Wisconsin in povsod navduseval za republikanske kandidate ter napadal demokrate. V Oshkoshu v Wisconsinu je zahteval, naj "se odpovede podpori Komunistične partije," pa previdno dodal, da s tem ne mara trdit, da so demokrate komunisti. Ostro je prijel tudi duhovščino, ki da posveča preveč časa drugovrstnim vprašanjem, namesto da bi skrbela za moralo v deželi.

HONG KONG. — Predsednik kitajske vlade Cu-En-laj je izjavil filipinskim časnikarjem, da upa rdeča Kitajska na pomiritev s Sovjetsko zvezo.

SAN DIEGO, Calif. — Predsednik L. B. Johnson je dejal včeraj tu, da se je nekaj podobnega kot sedaj z Jenkinsom zgodilo tudi preds. Eisenhowerju, vendar demokrate tega niso marali izrabiti, ker se niso marali "okoristiti s človekovo nesrečo."

WASHINGTON, D.C. — Upokojeni sodnik Zveznega vrhovnega sodišča 76 let stari H. Burton, nekdanji župan Clevelanda in senator Onia, je sinoči umrl v Georgetownu Univerzitetni bolnišnici.

WASHINGTON, D.C. — Vrhovno zvezno sodišče je zavrnilo pritožbo odvetnikov sen. Goldwaterja zaradi zavrnitve zahtev po "enakem času" na televizijskih mrežah, kot so ga te nudile 18. oktobra predsedniku Johnsonu.

SAJGON, J. Viet. — Združene države in Južni Vietnam so priznale, da so njihova letala preletela mejo in streljala na rdeče gverilce, ko so bili ti že na ozemlju Kambodže, pa se opravičile, da se je to zgodilo po pomoti. Kambodžanci so ob tej priložnosti preteklo soboto sestrelili amer. vojaško prevozno letalo C-123, pri čemer je bilo 8 Amerikancev mrtvih. KARTUM, Sudan. — Vlada generala Abuda je oklicala obredno stanje, da napravi konec demonstracij in izgredom proti vladi. Predsednik je razpustil vojaški svet in prevzel vso oblast in vse odgovornosti v svoje roke.

4117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary A. Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 210 Thurs., Oct. 29, 1964

Pred novo čistko na Kitajskem?

L. 1958 je voditelj kitajskih komunistov Mao-Tsetung izvedel prvo čistko v svoji komunistični stranki. Ravno dobro leto pred čistko je še dovolil nekaj več svobode v kritiziranju s svojo izjavo, da je Kitajska dosti velik vrt, da na njem lahko cvete na stotine različnih rož. Kitajska inteligenca zunaj in znotraj komunistične stranke je takoj začela vrtnariti na debelo. Na svojih vrtničkih je gojila najrazličnejše "rožice", to je kritiko vseh vrst, kar pa voditeljem kitajskega komunizma ni bilo všeč. Slana je hitro poparila vse rožice, dobre in slabe, vrtnarji so pa bili srečni, ako jih je doletela sreča, da so lahko samo umolkili. Precej med njimi jih je moralo rotati v ječe, prisilna taborišča in na kmetsko delo radi svojega prevelikega veselja do vrtnarstva.

Nekaj takega se pripravlja tudi sedaj, ako smemo vsaj nekaj verjeti redkim poročilom, ki prihajajo iz rdeče Kitajske. Uradno časopisje toži namreč že dalj časa, da se je med tovariši razpaslo veselje do "revizionizma". Te boleznijo so se menda nalezli celo najboljši pismouki med kitajskimi komunisti. Režim je radi tega moral javno posvariti celo voditelja rdečih ideologov Yang Hsien Chena in mu dati priliko, da na tihem in v samotni premišljuje svoje napake.

Kaj so pa pregrešili najnovejši kitajski "revizionisti"? Nič posebnega in še posebej nič originalnega. So bili samo toliko pogumni, da so trdili, da ni treba, da bi uraden komunizem imel zmeraj prav, da ni greh, ako kdo želi boljše življenje, da ne tiči za vsakim grmom "razredni sovraženik", ki o njem navadni Kitajec niti ne ve, kakšen je, da je partijska budnost lepša stvar, da pa radi nje naveden človek še zmeraj lahko mirno spi itd. Uradni kitajski komunisti so pa vse to obsodili kot nezvestobo komunističnim idealom in opozarjali, da se vse to že dolgo godi na Ruskem, seveda šele od takrat, ko so tam pokopali Stalina. Zato je za uradne kitajske komuniste Stalin še zmeraj vzor komunista, ki stoji prav poleg Lenina, dočim so njegovi nasledniki navadni rdeči pustolovci, ki hočejo komunizem speljati v kapitalizem.

Mao torej vidi v takih grešnikih v vrstah svojih pristašev tihe oboževalce ne samo kapitalizma, ampak tudi komunizma ruske vrste, da ne rečemo titoizma. Ti nič vrednejši bi radi hodili po sledah pokojnega Trockega, Buharina itd., na drugi strani pa še zmeraj škilijo v Moskvo.

Greh je torej dognan, grešniki so očitni. Kaj naj se zgodi z njimi, to je sedaj vprašanje, ki se z njim peča kitajska javnost, kolikor jo je še in kolikor upa samostojno misliti. Ali jih bo Mao tako "likvidiral", kot je Stalin svoje nasprotnike? Ali bo kaznoval vse po vrsti, kot je to delal Stalin? Ali bo poznal kaj usmiljenja, kot ga Stalin ni? Ali pa se Mao ne počuti varnega v svoji okolici in se skuša znebiti tistih tovarišev, ki jim je do sedaj zaupal? Ali se je morda tako zagrizel v svojo vero, da kitajska revolucija še ni končana in da je treba v njenem imenu še zmeraj preživeti nedolžno kri? Ali pa morda hoče samo zastrašiti vse nergače in nejevoljneže v stranki?

Nekateri poznavalci kitajskega komunizma namreč mislijo, da je Mao prišel do prepričanja, da se je sedanji kitajski rod tekom 15 let rdeče diktature že tako naveličal uradnega navdušenja, da ne kaže nobene požrtvovalnosti za nobeno stvar. To pa je ravno največja nevarnost za kitajski komunizem. Mao namreč misli, da bo boj za pravi kitajski komunizem trajal najmanj še par rodov. Kam bo pa prišel, ako bo še sedanji rod sit rdečih nebes? Vidi torej v vedno večji apatiji kitajskega naroda največjo nevarnost za bodočnost svojega komunizma. To apatijo je pa treba ubiti z ognjem in mečem.

Če je ta domneva pravilna, potem se nam postavlja samo od sebe vprašanje, ali ne čuti Mao s svojo okolico, da v kitajski komunistični družbi ni nekaj prav, in da se boji, da ravno to slabi ugled in vpliv sedanjega režima tudi v tujini. Če posnema Stalina, kot zmeraj trdi, potem mora Mao priti do zaključka, da svoje napadalnosti na tuji svet ne me prenapije, ampak jo omeji na besede. Ako so pa potrebna dejanja, je treba, da najde zmeraj nekoga, ki naj hodi po kostanj v ogenj za cilje njegove zunanje politike. Ta domneva nekako dobro razlaga sedanjo kitajsko zunanjo politiko.

Sedanja kitajska zunanja politika je namreč mogočna v besedah. Kar je pa v njej dejanj, obstojijo samo v podpiranju kitajskih sosedov, kadar ti napadajo svobodni svet. Mao se na primer z besedami vojskuje z Rusi radi Sibirije, miruje pa njegova vojaška akcija proti Indiji. Je tiho, kadar omenja premirje v Koreji ali pa odnose do Čangkajška, to se pravi, ponavlja samo vse že znane groznice. V Laosu in Južnem Vietnamu pošilja Severne Vietnamce po kostanj v ogenj. Se pa skrbno odmika vsakemu oboroženemu spopadu, na primer z našo deželo. Ne kaže nobene veselja do novih sporov s Tajsko ali Burmo, akorav-

no se mu za to nudi vsak dan nova prilika. Mao je torej postal previden, kot je bil tudi pokojni Stalin. Tega mu ne svetuje samo vzgled pokojnega Stalina, ampak tudi prikriti nemir v vrstah kitajskih komunistov. Mao ne bo spremenil svoje taktike tudi sedaj, ko je počila prva njegova atomska bomba. Dobro ve, da bo njegova dežela potrebovala desetletja, da dobi zadostno množino atomskega orožja. Od te strani ni torej nevaren za mednarodni mir.

Trenutne težave kitajskega komunizma nas pa ne smejo zapeljati v brezskrbnost. Na komuniste vplivajo težave drugače kot na nas. Lahko jih zapeljejo do korakov, ki pretrsejo svet, četudi pri tem pogubijo komunistične režime.

Če smemo črpati iz težav kitajskih komunistov kako tolažbo, je samo ta-le: čas je začel glodati tudi kitajske komuniste in njihov režim. Na Ruskem smo na to čakali 35 let, na Kitajskem pa samo 15. Kitajski komunizem se bo spreminjal, ne v svojem bistvu in v svojih ciljih, ampak v svoji strukturi, kot se spreminja ruski. To ga bo nagnalo, da bo moral bolj vpoštevati mednarodno stvarnost kot jo danes. Šel bo po moskovskih stopinjah, akoravno jih dane zaničuje in obsoja. Ga bo čas nagnal k temu.

Mnenja in vesti

iz Železnega okrožja

Piše Andrejček.

Duluth, Minn. — Tu gori pri nas v severnem delu naše Unije se zdi, da se zemlja nekako vse drugače suče kakor doli po srednjih delih in bolj južnih delih ozemlja Z.D. To se pozna v vseh štirih sezonah leta. Pozimi imamo tu dnevno svetlobo veliko bolj kratko kakor pa doli po južnih krajih. V decembru n. pr. imamo komaj kakih šest ur svetlobe. Kadar je močno oblačno, se v jutru razsvetli okrog 9. ure, včasih še pozneje. Noč je skoro dolga kar celih 18 ur. Gori bolj severno od nas, v Kanadi, pa so dnevi v decembru še krajši. Kar zgubimo svetlobe pozimi v decembru, jo pa nam narava vrne poleti v juniju, ko je dan najdaljši. Takrat se pa začne svetlikati po 3. uri zjutraj in je svetlo včasih do pol desetih zvečer. V Aljaski pravijo, da imajo v decembru komaj le okrog dve do tri ure svetlobe. To zato, ker pozimi ubere pot Zemlja bolj proti severu in o brne proti Soncu bolj južni del svojega obraza. Poleti pa nastavi soncu, da dalj sije nanj in da ogreva del njenega severnega obraza. Tak red in taka pravila je dal Stvarnik naravi, ta pa hišnikuje po določenih pravilih, včasih je pa tudi malo trmasta in stresa svoj srd kakor kaka stara hišna, ko je vsega sita na svetu in le še čaka, da bi jo sveti Peter povabil v nebesa. To zadnjo pripombo je nam povedal, ko smo v nedeljo pred sv. Lukežem modrovali o politiki, vremenu in lastnih časih gori v Keewatinu pri Kožuharjevi Neži, njen sosed Anton, ki je še vedno trdna slovenska kost in se ne poda ne zimi ne nadihu in nikomur ne.

Letošnje indijansko poletje je nam dalo par lepih jesenskih dni. Noči so bile sicer hladne, podnevi pa par prijetnih sončnih ur, da je bilo kar lepo na soncu v kakem zatišju sedeti. Seveda le par takih dni je bilo. A vendar boljše je nekaj, kakor nič. Kožuharjeva Neža, ki rada sosedu Antona draži, da na denarju sedi, kakor kaka stara kolkja na jajcih, je sugerirala Antonu, zakaj se ne poda pozimi v južne kraje, kot v Florido, itd.?

Anton pa, o katerem pravi Neža, da ima s sodraškimi špehom namazan jezik, ji je pa odgovoril, da mu pod nobenim pogojem ni mogoče. Prav zgovorno je obrazložil, zakaj ne. Prvič nima denarja za to, čeprav ga glede denarja Neža vedno draži in pika. Drugič, osla, da bi zahajal in jездil doli na jug, tudi nima, se mora pač zadovoljiti z Minnesotom, kjer je in Nezin svet pa, da hvaležno odklanja iz podanih razlogov.

Tako smo se po domače razgovarjali in zraven obujali stare spomine. Govorili smo kajpada tudi o politiki in kdo bo izvoljen drugi mesec. Neža je vneto za Goldwaterja. Anton pa pravi, da bolj zaupa v Johnso-

žepu nič, vse okrog pa sama divjina. Težak in hud začetek je bil to. Desetletja je vzelo, da so se postavili nekoliko na noge. Potem je začelo iti. Prosto je bilo vse, odkrivali so počasi to in ono, Amerika je začela sloveti kot bajna dežela zlatih gor in hribov. Tiste, ki je imel pod svojim vplivom apetit do bogastva, je Amerika kar vlekla nase. Posebno še za tiste, ki so le znali grabiti samo zase, za bližnjega pa imeli malo srca, so bili tu prosti pašniki, na katerih se je neomejeno sitila sebičnost. Po Evropi so bili taki "pašniki" kolikor toliko kontrolirani po oblasteh, pa zraven se izčrpali so bili, na katerih ni bilo več toliko paše. Tu pa vse prosto na rodovitnih pašnikih — vse je tiščalo v Ameriko. Oblast je bila sicer, a je vzelo skoro celo stoletje po revoluciji, da se je dalo zvezni oblasti neko bolj uradno lice. Dolgo še potem je bila večina krajevne oblasti v rokah posameznih držav, ki so se razločevale med seboj.

Leta 1854 se je porodila republikanska stranka v Riponu, Wisconsin. Potem se je širila naprej v druge države. Bila je pod vplivom trdega konservativnega duha. Na vrhu so vodili bogataši, ti pa so gledali le zase. Šlo jim je večinoma le za to, da so uveljavljali le take zakone, ki so njim dajali proste roke nad denarstvom in vsem brez vsakih obveznosti do bližnjega, to je do malih ljudi, ki so garali za nje. Za kake socialne oskrbe in zaščite niso bili nikdar navdušeni, pač pa so take predloge vedno pobijali in pazili, da niso prišli do veljave, vse dokler in kjer so to mogli.

Demokratska stranka je prišla v življenje leta 1836 po sedmem predsedniku Z.D. Andrew Jacksonu, kateri je bil prvotno "Jeffersonian tip" republikanec, a pozneje postal demokrat. Med njim in republikanci se je vlekel vsa leta boj glede kontrole nad denarstvom, glede carin na uvoz in za bolj liberalne delitve in prodajanja zemljišč. Demokrat so kazali vse bolj liberalno stališča do malih farmerjev in malih ljudi, da bi imeli več dela doma mali ljudje, so zavirali uvoz s carinami. Republikanski magnatje, ki so bili gospodarji kapitala, pa so hoteli imeti prosti business z vsem svetom. Dolga desetletja v zadnjem stoletju so bile številne gospodarske krize v Z.D. Kadar je prišla vlada v demokratske roke, so konservativni republikanski magnatje, ki so kontrolirali denarstvo, zadržali svoje mošnje in menili: Zdaj si pa pomagajte demokratje, če se imate s čim! In res slabo je šlo v takih krizah. Zakonov pa ni bilo v veljavi, s katerimi naj bi preprečevali take nakane. Vzelo je desetletja in desetletja, da so zakone izpopolnili, katerih se lahko zdaj zvezna vlada v takih slučajih posluži in z njimi prepreči take krize. Ti zakoni so prišli do veljave šele s pokojnim predsednikom F.D. Rooseveltom pred 30 leti. Preje jih ni bilo, vsaj tako učinkovitih ne.

Tako so potekale borbe med republikanci in demokrati. Poleg teh je bilo še številno drugih zadev. V bistvu pa je šlo le za to: Republikanci naj imajo bolj proste roke v businessu, kako je šlo malim ljudem, jih ni preveč zanimalo, dasi ob kampanjah seveda govorijo drugače, ker ob volitvah hočejo biti prikruplivi malim ljudem. Demokrati pa so bili bolj liberalni do malih ljudi, za boljše socialno oskrbo in zaščito, kar seveda stane, ker brez nič ni nič. Po sredstvih ali denarju za take potrebe se pa seveda sega tja, kjer je denar, obdavčuje se dobiček, ki prihaja od proizvodnje v industrijah — to pa ti nič. Ko so se pred malo manj kakor 190 leti otresli jarma angleškega aristokratskega gospodstva, so začeli prosteje dihati. Po težki borbi jim ni ostalo drugega kakor prazne roke, v

kakor beli dan!

Kdor vse to prešudira in pretehta, ta ve, kje je zanj njegovo mesto v političnem življenju dežele. Tak zna tudi pametno voliti.

Vsak narod ima tako vlado, kakršno si izvoli. To, kakšno vlado si izvoli, mu pa daje spričevalo, kako visoka je njegova politična modrost in zavednost. Na mestu je rek: Vsak tako spi, kakor si postelje ...

Andrejček

Vojna riža v Vietnamu

Tram Hanh, Vietnam. — Predragi! Iz Hongkonga sem vam pisal, da ko se vrnem v Tram Hanh, vam malo opišem razmere v našem nemirnem Vietnamu. Ko pa sem zastavil pero, pa kar ne vem, kako bi se izrazil.

Ze v Hongkongu so me spraševali, kaj bo z Vietnamom, če bomo kmalu pod rdečimi, ali če se pripravljamo na beg itd.

Kaj je ljubi Bog v svoji modrosti in v svojem nam nedoumljivem načrtu določil, bo res težko uganiti. Imam že skušnjo z rdečimi v Runningu na Kitajskem in tudi ono v Hanoju pod Hočiminhom. Je marsikaj podobnega tudi sedaj pri nas, vendar pa so razmere zopet popolnoma drugačne, posebno, ker so mnogi že po več let živeli pod rdečimi na Severu — ne samo katoličani, tudi pogani, in teh ni možno več "farbati" z rdečim paradizom, ki so ga že siti! Seveda tisti, ki ga še niso poskusili, posebno južnjaki in budisti manjšega kova, čutijo več rdečarske simpatije.

Je pač tako, kot je še nekdanš Prešeren dejal: Vsak po svoje pesmi poje! Nekako tako je sedaj tukaj. Hočejo ustanoviti nove stranke. Tudi tu je zmešnjava. Evropske teorije strank vtnakni v azijske glave ne gre, saj je njihova mentaliteta popolnoma drugačna in tudi njihove življenjske potrebe. Kakkega veleuma, ki bi znal uganiti potrebe tega naroda in ga voditi, pa le nimajo. Iščejo ga, pa ga ne najdejo. Škoda le, da so Diema lanske leto poslali na drug svet. On je po mnenju mnogih še najbolj odgovarjal, čeprav je tudi on imel svoje napake, pa kdo jih nima?

Hoteti evropske ali ameriške politične metode vtepti v azijske glave pa je po mojem protu naravi teh narodov. Diem se je opiral na svoje osebne teorije, komunisti silijo naprej svojo idejo, katoličani, ki so dobro organizirani, imajo svoje vidike o državi in veri. Večina ljudi pa misli le na svoj vsakdanji kruh in se za vse skupaj nič ne zmeni.

Tisti mitingi, o katerih svetovno časopisje z velikimi črkami piše, pa predstavljajo le peščico ljudi ene ali druge teorije, povečini so to radovedneži, ki sploh ne vedo, za kaj gre! Doslej še nismo našli človeka, da bi te vroče glave malo v red spravil. Katera mentaliteta bo prevladala, je težko reči. Kot vidim, je bolj malo ljudi, ki bi bili za marksistične ideje, pa jih na žalost tudi ameriška mentaliteta ne navdušuje, kljub tolikim denarnim in ekonomskim ugodnostim!

Zaključek torej je: Kaos v glavah! Kot pravi Prešeren: Vsek po svoje pesmi poje!

Kadar Bog ljubi en narod, mu da velike moče, da ga modro vodi. Mi tu v Vietnamu moramo predvsem moliti za dobrega voditelja.

Kaj pa puške in gverilci? Seveda imajo tudi ti svojo besedo. Kdor bo imel najrodovitejši del Južnega Vietnama in tista neizmerna riževa polja v Mekongovi delti, tisti bo zmagal. Komunisti vedo, da je ta vojna predvsem vojna za riž. Če Južni Vietnam z rižem pada v roke komunistom, bo to njihova zmaga. Vse ostali Južni Vietnam bo potem padel v njihove roke kot zrelo jabolko. Komunisti zastavljajo vso svojo gveril-

sko moč v tem delu dežele. Vidite, jaz sem tu v Dalatu, mirno se lahko peljem z avtom 300 km proti Sajgonu, drugi se tu mimo vozijo na vse strani, proti Uječanu, Danaugu, Baumetnotu, in to kar mirno. Če tu in tam kak vagon iztirijo, to še ne pomeni veliko. Jaz sem tu kar miren in ravno večeraj mi je dejal gendarmerijski komandant, da je povsod vse mirno. Rdeči nimajo toliko moči, da bi bili povsod in vedo, da z orožjem, posebno če Amerikanci pomagajo, ne bodo mogli zmagati.

V Južnem delu Vietnama pa rdeči počasi, a sigurno napredujejo. Tamkajšnji prebivalci, po večini nekdanji Kambodžani, so komunistom zelo naklonjeni. Tam komunisti zasedajo vas za vasio ter jo po svoje organizirajo. To metodo sem videl uresničevati že na Kitajskem in v Severnem Vietnamu. V tem je njihova moč in stalnost. Ta počasna prevzgoja počasi, pa gotovo napreduje, tako iz Južnega Vietnama proti centru, pa tudi iz Kvinjona (v trebuhu Vietnama) na vse strani. Ta zadeva je precej nevarna. Diem je to uvidel in je zato tudi on hotel uporabljati to taktiko proti komunistom. V sedanjem stanju je pa seveda vse to padlo v vodo in komunisti se smejejo v brk!

Jaz osebno ne morem biti optimist, nočem biti pesimist, pa kot realist vidim velik kaos, z nekaterimi možnostmi, da se končno le znajdejo v neki obliki, ki bi zadovoljila ne vse, pa vsaj mnoge. V tem je naše upanje in upanje tolikih drugih.

Ten dni veliko molimo k Fatimski Mariji, da bi nam pomagala iz teh življenjskih težav.

Sprejmite najlepše pozdrave od Slovenca, živečega v Vietnamu.

P.S.

Tiha ljubezen

Cleveland, O. — Kako krasna si se mi zdela. Tvoj pogled, nasmehek me je osvojil že ob prvem pogledu. Vsak prosti čas, vsako nedeljo te obiščem, da navijem se veselja ob pogledu na te. Kakor da bi te spomladi začaral čarodej, krasota, toliko raznovrstnih rožic je bilo ob pogledu in koliko veselja, zadovoljstva si delita v tem času. Življenje mlado je v tebi. Skozi vse poletje si bila v zabavo vsem, ki so te obiskovali. In sedaj? V tej krasni jenski barvi, kaka privlačnost te obdaja, vse te obožuje, veseli se ob tebi, ti res si krasota nas vseh. O, koliko vasovalcev si imela. Stal sem ob strani, opazoval in gledal sem te. Vsakemu si dala nekaj skrivnostnega, nekaj, kar ga spominja na dom, rojstni kraj, gore in polja. Domislil si se vriskanja in petja na vasi ob kresnih večerih. Zvonjenja, sekanja pirov žegnanjske nedelje — bil je praznik! In še nekaj. Vasovanja tam ob šumečem potoku, kmetiški hiši in prvi ljubezni.

"Povej mi Tvoje ime?" "Moje ime hočeš vedeti?" "Ali ga ne veš?" "Da, vem," slišal bi ga rad od Tebe. Moje ime je: Slovenska pristava! Povej vsem slovenskim ljudem, ki ljubijo to sladko materino govorico, da hočem biti vsakemu v veselje in odhiti. Spomin na dom, kraje, kjer je preživel mladostna leta, tako hočem ostati, z nikomur se vezati, iz roda v rod bom nosila te poslanstvo, dokler slovenski človek bo živel na zemlji."

S. Vrhovec, taj.

IZ NAŠIH VRST

Wickliffe, O. — Spoštovano uredništvo! List Ameriška Domovina mi zelo ugaja. Vsak dan komaj čakam, da pride. Zelo rada berem dopise g. Resnika in tudi druge. Želim obilo naročnikov in vse najlepše pozdravljam. Priložen je ček za naročnino.

Mary Kolenc

Issued Every
Thursday
for the Yugoslav
in Wisconsin
*
Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Stant,
Publisher
3601 W. Ohio Ave.
Milwaukee 15, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

Milwaški zapiski

Milwaukee, Wis. — Družabno življenje Slovencev se razvija v društvi, v šoli, v cerkvi. V društvi oblikujejo svoje kulturno življenje, v cerkvi poglobljajo svojo vero in se bližajo Bogu, v šoli pa širijo svoje obzorje, ki jim pomaga pri delu za vsakdanji kruh. Včasih so rekli: kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš.

Na vseh področjih, kjer se človek udejstvuje, je družabnost velikega pomena. Kolikokrat slišimo: Na zadnjem cerkvenem bazarju sem ga srečal ali srečala. Nisem ga videl ali videla že več let. Moramo si večkrat pisati, ali moramo se večkrat obiskavati, da stare prijateljske vezi ne zarjajo ali celo zamrznejo.

Veliko Slovencev boš lahko srečal pri Sv. Janezu dne 7. in 8. novembra. V tistih dneh pride skupaj vsa fara in še od drugega. Že daleč naokrog je znano, da so to dnevi župnijskega bazarja cerkve sv. Janeza. Če kdo hoče videti ali srečati svoje znanke, takrat bo prilika. Da vam ne bo zmanjkalo besed, se boste lahko s svojimi prijatelji kosali ali v prijateljski igri ali pa sedli h kosilu, ki je tudi na programu. Za dobro voljo je dobro poskrbljeno.

Začeli smo s slovensko šolo. Vsako soboto od sedaj naprej se bomo poizkusili v jeziku svojega očeta in svoje matere. Slišal sem, da so otroci, ko so zvedeli, da bo šola, takoj začeli pripravljati svoje zvezke in zapiske iz prejšnjega leta in se veselili, da

bodo lahko šli v šolo. Učiteljica za nižjo skupino bo zopet Marica Rozina, višjo skupino pa bo vodil župnik fare sv. Janeza. Šola je namenjena vsem otrokom, ki se želijo učiti slovenščine. Če bi bilo kaj takih, ki nimajo še nobenega pojma o slovenščini, bomo z njimi začeli nov razred, da jim bo tako olajšano. Ker če bi jih priključili drugim skupinam, bi se preveč dolgočasili. Pri učenju povdarjamo dobro voljo in pripravljenost. Odrpta glava in srce pomagata k napredku. Otrokom želimo veliko uspeha in jim izrekamo dobrodošlico k pouku. Korajže je treba, pa bo šlo. Vsako soboto ob devetih zjutraj bodo mlade glave posegale v slovenski svet in bistrile svojega duha v duhu očetov in mater.

Milwaški Sentinel z dne 24. oktobra 1964 je prinesel članek o škofu Baragi. Poroča sledeče: Marketska škofija je sporočila, da je določila člane sodišča za proučevanje slučaja o nameravani proglasitvi pokojnega škofa Barage za svetnika.

Sodišče bo kanonično ustanovljeno in začelo svoje delovanje, ko se bo vrnil škof Thomas L. Noa, ki se sedaj nahaja v Rimu.

Zasliševanje, ki bo imelo tri stopnje, je posledica večletnega dela in pripravljanja v zadevi škofa Barage. Podpiratelji te ideje upajo, da bo ta prva stopnja privedla do proglasitve pravega škofa iz Peninsule za svetnika.

Sodišče bodo sestavljali trije

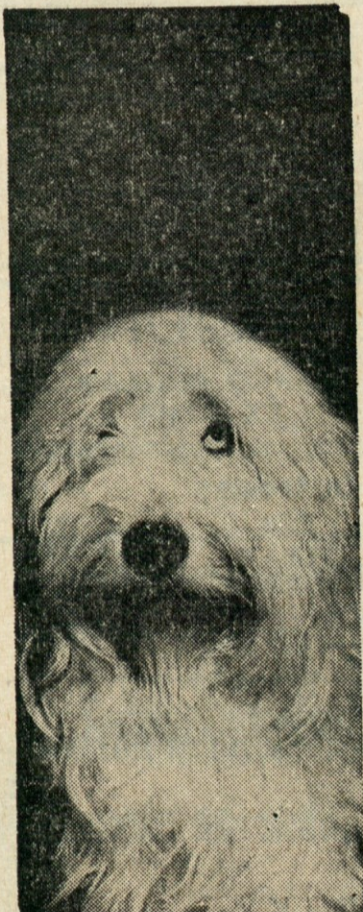
sodniki, en zagovornik vere in trije notariji.

Sodniki, ki so določeni, so Msgr. Joseph J. Dunelavy, iz Barka River; Msgr. Arnold L. Casanova, iz Marketa, in Fr. T. Lester Bourgeois, iz Hancock-a, zagovornik vere bo Msgr. Robert J. Chisholm iz Menominee; notariji pa bodo duhovniki James Menpace, Charles Olivier in Raymond Moncher, vsi iz Marquette-a. Zaradi vloge, ki jo ima zagovornik vere, je znan pod imenom "hudičev zagovornik". On ima nalogo sestaviti vprašanja za spraševanje prič.

Naloga sodišča je, soditi o dokazih, ki pričajo o svetosti škofa Barage, ki je veliko let deloval v Zgornjem Michiganu in Wisconsinu in katerega so večkrat imenovali "apostola Indijancev". Umrl je v Marquette pred sto leti in je bil tudi prvi škof marketske škofije.

Prvo, kar bo sodišče napravilo, bo pregledalo škofova pisma in pisanje, ki jih je zbral postulator (mož, ki predloži prošnjo) in Baragova zgodovinska komisija. Drugo, kar bo sodišče ugotovilo, bo o Baragovi svetosti in če se je zgodil kak čudež na njegovo priprošnjo. Tretje, kar bo sodišče ugotovilo, bo, ali je bila Baragu dana kakšna javna čast ali čestčenje, ki je prepovedano vsem, razen tistim, ki nosijo naslov blažen ali svet.

"can't see why he hasn't called tonight"

• When you're away from home, let your loved ones rejoice at the sound of your voice. Long Distance "takes you home" instantly... it reassures... brings priceless peace of mind. Happily, too, Long Distance costs very little. Enjoy it often.

Long Distance is the next best thing to being there!

Bargain Times!

After 6 p.m.—Most rates are lower. Sunday—Most rates are lower all day.

On any day—"Family Visit" time is after 9 p.m. on calls within Wisconsin—you can talk 10 minutes for the price of 5.

WISCONSIN
TELEPHONE
COMPANY
Serving you

Vzbudilo je mojo pozornost, ko sem prebral članek. Videl sem, da se tudi drugi ljudje zanimajo za našega svetega moža. Upajmo, da bo prišel čas, ko bomo Slovenci imeli svojega svetnika, četudi je večji del njegovega življenja preživel izven rojstne domovine in izven nje tudi umrl.

S posebnim dekretom je Sv. Stolica preko konzistorijalne kongregacije prenesla 16 župnij iz Sekavske in Krške škofije v Avstriji v pravno področje mariborske škofije. To so storili, da se škofijske meje ujemajo z državnimi mejami. Te župnije so prišle pod Jugoslavijo že po prvi svetovni vojni.

Škof Smiljan Čekada iz Skopljaja, Jugoslavija, opozarja proti posvetnosti in modernizmu, ki se vriva v duhovniške vrste na mnogih krajih. Navaja nekaj posebnosti in "nevarna znamenja časa". Med drugimi navaja, kako nekateri duhovniki skušajo reformirati moralno teologijo na svojo lastno pest, posebno kar se tiče šeste božje zapovedi. Omenja tudi slučaje, kako nekateri duhovniki zavračajo sv. spoved in da bi bilo treba odstraniti vse čisto cerkvene zapovedi. Zelo obžaluje razvado, da nekateri duhovniki odlagajo duhovniško obleko in jo zamenjujejo s civilno. Res, da ni direktne povezave med obleko in svetostjo, vendar je bil duhovniški talar vedno zaščita proti svetu in njegovi zapeljivosti. Škof je naslovil svoj opomin na koncilске škofe, ko je bil govor o duhovništvu. Škof ima slabe skušnje z ozirom na razmere, ki vladajo v njegovi državi: Jugoslaviji.

Slovensko društvo Triglav se pripravlja, da nam poda zopet kosček domačnosti, ko pripravljajo za na oder komedijo: Stari grehi. Društvo si je nadelo nalogo, da bo vsaj dve predstavi na leto dalo na oder. Tokrat bodo nastopili dne 22. novembra v dvorani sv. Janeza na Deveti cesti. Že težko čakamo, ker se člani odrske družine vedno dobro postavijo.

NAŠ WISCONSIN

Poroča ing. Dušan Svetlič.

Prvotno pripravljeno za slovensko kulturno radijsko uro, ki oddaja vsako nedeljo od 9. - 10.

✓ Broken promises . . . ✓ High taxes . . .
✓ Industry moving out . . .
✓ Job losses . . . ✓ Corruption . . .
✓ Bossism . . . ✓ Waste

'had enough?'

... then vote for the man you can rely on to do what he says

Warren KNOWLES for Governor

"ELECT KNOWLES . . . a Knowles administration would bring Wisconsin what it sorely needs — a government of dynamic stability" — Milwaukee Sentinel. "WISCONSIN NEEDS WARREN KNOWLES . . . is, by any standard of evaluation, eminently more qualified to head state government than the incumbent governor. His election will restore order and dignity to the executive branch of government." — Wisconsin State Journal, Madison. "OUR CHOICE IS KNOWLES . . . We take pride in this opportunity to endorse Warren P. Knowles for governor . . . the legislative and executive experience he has gained throughout the years give him the necessary qualifications to successfully guide Wisconsin." — Monroe Evening Times.

Vote KNOWLES, Tuesday, Nov. 3

Auth. & Ed. by Knowles in '64 Comm., City & Pk., Portland, Wis., Can.

ši pionirski cerkvi, ob kateri boš tudi lahko videl malo kolibo, ki je prvotno služila osemčlanski družini Penney kot dom, pozneje pa kot šola.

V park prideš po državni cesti 30 v smeri proti Madisonu. Ko boš za državno cesto 26 križal reko Crawfish, bodi pozoren. V kratkem ti bo kazipot "Aztalan State Park" pokazal smer vožnje. Park leži eno miljo južneje od ceste 30. Srečno vožnjo.

Johnson hoče federalni proračun pod 100 milijardi

WASHINGTON, D. C. — Sedaj veljavni proračun znaša 97.3 milijonov dolarjev, v resnici pa precej več, ker je Kongres odobril še celo vrsto izdatkov, ki niso vanj vključeni. Vsekakor je Johnson trdil, da ne bo dovolil, da bi vsi stroški šli preko \$100 milijonov. Na podobno stališče se je postavil tudi glede prihodnjega proračuna.

Federalno tajništvo za finance predvideva namreč v prvem načrtu izdatke v znesku \$103 milijone, Johnson pa je rekel, da to ne gre in da naj ga zniža pod \$100 milijonov. To se bo verjetno zgodilo, toda v praksi ne bo imelo dosti pomena. Kot zmeraj bo tudi letos Kongres vključil vanj nove izdatke in tako poglaval proračun nad \$100 milijonov in morda še več.

Bolj važno je pa to, da federalna administracija računa že sedaj, da bo v proračunu predviden primanjkljaj in ne prebitok. Če torej administracija lahko gospodari z izgubo, zakaj ne bi kongresniki in senatorji zgube še povečali, saj njih osebno inflacija nič ne boli. Imajo ventila v povišanju svojih dohodkov, kadar se zaradi inflacije življenje začne dražiti.

Računajo, da bo tudi prihodnji proračun predviden s primanjkljajem najmanj \$3-5 milijonov.

V Tokiju vladna kriza

TOKIJO, Jap. — Japonska vladna kriza bi se morala že davno začeti. Da se ni, so bile krive olimpijske igre. Japonske politične stranke so se namreč dogovorile, da se za časa olimpijskih iger ne bodo krale med seboj, pa tudi ne v lastnih vrstah. Zato je ministrski predsednik Ikeda odlašal z demisijo do konca iger, akoravno je že vedel davno prej, da ima raka in da bo kmalu čisto omagal za politično delo. Postopal je podobno kot lani grški kralj Pavel. Imel je tudi raka, pa tega ni dal razglasiti, dokler ni bilo doseženo zatišje v ciprski krizi. Grška javnost je za kraljevo bolezen zvedela, ko že ni nihče več mogel upati, da se bo kralj pozdravil.

Japonska vladna kriza se bo odigrala ne na področju idej ali načel ali programov, ampak med vodilnimi osebnostmi v vladajoči liberalno-demokratski stranki. V stranki sta dva tekmeča, ki se pulita za oblast: Eisaku Sota in Ochiro Komo. Oba imata dosti pristašev, zato bo tekma med njima huda. Ako jih bo zapeljala v slepo ulico, bo stranka morala izbrati kompromisnega kandidata. Tudi za te vrste kandidature se potegujeta dva odlična strankina voditelja. Zato nihče ne more napovedati, kdo bo prihodnji japonski ministrski predsednik.

V japonski prestolici mislijo, da nova vlada ne bo pomenila spremembe v japonski notranji in zunanji politiki, dasiravno jo nekateri napovedujejo. Tuji diplomatije so na strani tistih, ki ne pričakujejo spremembe politike.

Črnci se množe v Ameriki hitreje od belcev

WASHINGTON D.C. — Letos 1. julija je živel v Združenih državah 168.7 milijonov belcev in 22.6 milijonov črncev. Število črncev se je od leta 1950 povečalo od 10.59 odstotkov na 11.8 odstotkov letos in se bo po

računih zveznega statističnega urada povzpelo do konca tega tisočletja na 15.4 odstotke celotnega prebivalstva dežele.

Belo prebivalstvo je v zadnjih štirih letih poraslo za 6 odstotkov, črno pa v istem času kar za 10 odstotkov. Povprečna starost črnega prebivalstva je 22 let, povprečna starost belega 30 let. Med črnim prebivalstvom je presežek žensk nad moškimi sorazmerno veliko večji.

Največ telefonov v ZDA

Po biltenu "World's Telephones 1963" je največ telefonskih aparatov v ZDA; 43 na sto prebivalcev. Sledi Švedska s 40, Kanada z 34, Velika Britanija s 17, Zahodna Nemčija z 12, Francija z 11 in Italija z 9 telefonskimi aparati na sto prebivalcev. Med vsemestimi je na prvem mestu Washington z 88 aparati na sto prebivalcev. Sledijo San Francisco z 72, Stockholm s 66, New York z 61, Pariz s 45, London s 43 aparati na sto prebivalcev.

SLOVENIAN Citizens
Respect
INTEGRITY and HONESTY
ELECT
Leonard P. Richter
COUNTY RECORDER
(Mrs. F. Black, Ch., 710 St. Clair NE)

MALI OGLASI

1081 E. 71 St.

V najem oddamo 6-sobno stanovanje, spodaj. — Vprašajte oskrbnika, zadaj. (X)

V najem

Štirisobno opremljeno stanovanje s kopalnico. Lepe, velike sobe, na 1277 Norwood Rd. zgoraj. Ogled od 4. pop. dalje. Telefon 361-3764. — (211)

Naprodaj

Enodružinska hiša je naprodaj na 884 E. 73 St., v zelo dobrem stanju. Oglejte predno bo prepozno. UT 1-7223. — (211)

Hiša naprodaj

Izven mesta lastnik prodaja hišo na 18304 East Park Dr., za 2 družini, 5-5, s sobo za zajtrk, velike sobe, velika klet, garaža za 3 kare, blizu trgovin, šole in cerkve. Poizve se na 827 Sable Ave., zgoraj. Tel.: 531-7889. (211)

V najem

5 sob in kopalnico oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (x)

V najem

5 sob spodaj oddamo na 6919 Superior Ave., dvorišče, nov plinski furnez, nov lijak in omare. Zmerna najemnina. FA 1-2651. — (211)

Lastnik prodaja

Zidano hišo, katera ima 4 stanovanja, po 5 sob vsako, 4 posamezni plinski furnezi, 3 nove zidane garaže, vse v najboljšem stanju, na E. 140 St., in Lake Shore Blvd. Kličite RE 1-4378. (213)

V najem

Oddamo lepo štirisobno stanovanje s kopalnico, zgoraj, plinski furnez, na E. 66 St. Za pojasnila kličite EN 1-4021. (212)

V najem

Pet-sobno stanovanje, spodaj, plinski furnez, v šentviški okolici. Pokličite po 5. uri pop. 391-9418. — (Oct 23, 26, 29)

Med naprodaj

Čebele so ga nanesle veliko letos. Ako kdo ga želi imeti naj mi sporoči pismeno ali po telefonu 466-3496 in ga prinesem na dom.

Jerry Stojin
R.D. 2
Geneva, Ohio

(211)

Khrushchev wanted
the Test Ban Treaty.
He's out.
Gromyko signed
the Test Ban Treaty.
He's out.
And China dropped The Bomb.
What's the treaty worth now?
Anybody want to trust
our enemies?
We need a new beginning
for peace and freedom—
on November 3rd.
Vote Goldwater-Miller.

Authorized and Paid: Goldwater Victory Committee, T. McKay, Chairman, Chicago, Ill.

Bolgarske, ruske in druge povesti

Tomaž je hotel pomagati, vodo dajati, bombaževe zvitke proč pokladati in druga taka ranocelniška pomožna dela. Ko pa je videl, kako je doktor odvijal nož, ko je duhal hude duhove tistih raztopin in videl zdravnikove hladnokrvne priprave, mu je postalo slabo, da je moral ven na sveži zrak. Mati je šla namesto njega gori, on pa je sedel pod okno, kjer je stala ob zidu lesena klop.

Zgoraj je slišal glas doktorja, ki je pomirjevalno prigovarjal bolniku, in glas matere, ki je podbujala moža, slišal je rožljanje orodja v skledi, kjer je ležalo v karbolni vodi, in pljuskanje vode, s katero je zdravnik polival nogo. Potem je čul krik ranjenca, ki ga je zbadal nož, in pritaženo stokanje žene, v katerem je javkanje nad moževim trpljenjem premagovalo prižadevanje, da bi se ne dala obvladati od sočutja. In potem se je oglasilo skoro živalsko hropenje, ki je bolj kot glasno stokanje pričalo o bolečinah, ki jih je trpel gori operiranec.

Zdaj pa Tomažu ni bilo več obstati spodaj pred hišo.

S par skoki je planil gori po stopnicah, zviškom odprl vrata in strmél v to, kar je videl. Z bolnikove noge je na več mestih, kjer je bila ubodena, tekla kri v belo skledo, ki je stala spodaj. Zdravnik je bil slekel suknjo, srjace bele rokave je imel zavihane čez komolce in roke so mu bile krvave, kakor mesarjeve. Mati se je nagibala čez možovo telo in je držala bolno nogo pri kolenu krepko objeto, kar pa se je slabo ujemalo s sočutnim, preplašenim izrazom njenega obličja. Za njenim hrbtom pa je votlo stokal operiranec.

Kot tiger je Tomaž planil k postelji.

"Oče, oče, kaj pa dela? — Saj vas bo še umoril!"

In s strupenim pogledom, z

Volite za ...
OLIVER P. BOLTON
CONGRESSMAN AT - LARGE

Njegova skušnja v sedanjem zastopstvu 11-ega distrikta mu daje ozadje za to važno pozicijo!

Službuje 6 let na njegovem sedanjem položaju, — Oliver P. Bolton je bil eden od najaktivnejših članov Kongresa!

To so razlogi, zaradi katerih naj bi bil Oliver P. Bolton izvoljen za splošnega kongresnika v državi Ohio!

Herbert K. Oakes, Treas.
R.D. #2 Kirtland Rd.
Willoughby, Ohio

očni popadljivega, velikega psa, ki je na skoku, je premeril doktorja, ki si je baš mirno umival roke. Zdravnik ni motilo, da je fant tako surovo in nenadno prilomastil v sobo. Zivel je že dosti dolgo na kmetih, zato mu je bilo znano, da ti ljudje svojih čustev ne znajo prikrivati, niti dobrih niti slabih, in da se noža kirurgovega bolj boje nego sovražnikovega. Vedel je tudi, da bo fantove jeze in starčeve bolečine prej konec, kakor je kazalo. Zato je predvsem operirancu lepo prigovarjal, da je zdaj že vse pri kraju in da bo boljše, mu svetoval, naj bolečine še premaguje nekaj časa, ženi pa je rekel, naj mu da požirek vina. Nato pa se je dobrovoljno obrnil k fantu, rekoč:

"No, Tomaž, čemu pa se jeziš? Le poglej očeta, ali ga sem res zaklal?"

"Vaša sreča", je godrnjal Tomaž ter kakor na stražo stopil med zdravnika in bolnika.

Zdravnik je izprevidel, da se s tem človekom ne da govoriti, zmajal z ramami in molčal.

Potem, ko je bil nogo povezal, dal navodila in obljubil, da jutri pride zopet, je odšel. "Oče", je rekel Tomaž, ko so se bila vrata zaprla, "tega konjederca, mesarja, ne pustite več noter! Ne morem gledati, kako vas reže kot živino. Po ovčarja Marka pojdem na hribu. Ta nam je že večkrat svetoval kaj pametnega, boste videli, ta bo zadel pravo. Brez krvi in noža. Ta desetkrat več ve, kot padar. Ako vam Marka ne more pomagati, vam doktor tudi ne bo."

Dolgo časa je pregovarjal Ambroža.

Ta se je tako živo spominjal, kako ga je vbadal z nožem in mu stiskal rane, da bi bil rajši ozdravljen brez krvi in bolečin. Nazadnje je privolil in smehljal se in žvižgal, joč je šel Tomaž iz sobe. — Pol ure pozneje je bil že na poti na hrib.

Ovčar Marka že dolgo ni več pasel ovac. Bil je čislán in poznan mazač celega okraja, zdravil je z zelišči in zagovarjanjem, to je, s posebnimi, skrivnostnimi molitvicami in izreki, ki učinkujejo tudi iz daljave. Svojo umetnost je poizkušal ne samo pri živini, marveč tudi pri ljudeh. Drugi dan je stal poleg Ambroževe postelje, ravno ko je prišel doktor.

Zena je z žensko premetenostjo in hladnokrvnostjo, ki ji je sploh bila lastna, Marka predstavila kot "bratranca" in vprašala, ako sme ostati tukaj za pomočnika, češ, da sama tega ne prenese in da je že tudi Tomažu postalo slabo. Zdravniku je bilo to po volji in je nič hudega sluteč pustil, da mu je mazač pomagal pri preobvezavanju.

Ko je bil odšel, pa je Marka prišel na dan s svojo modrostjo.

"Verjamem, Ambrož, da se ne pozdraviš. Čisto narobe ravna s tabo. Zdravo kri ti je izpustil; ali nisi videl, kako je bila rdeča, sveža in zdrava? Slabo kri pa ti poganja v telo nazaj. Ga že poznam! A nazadnje bi ti še najrajši odrezal nogo, da boš pohabljen vse žive dni. To ti povem: sreča za te, da se je tvoj fant še o pravem času spomnil name. Boš videl, jaz že naredim. V

osmih dneh te postavim na noge, da boš skakal kakor petelin. Ampak poslušati moraš in zgoditi se mora vse, kakor jaz hočem, sicer ne bo prav." (Konec prihodnjic)

Iz urada Balincarskega kluba Slov. del. doma

Cleveland, O. — Sezona piknikov, izletov in športnih aktivnosti v prosti naravi je za nami, zato je čas, da nadaljujemo z njimi znotraj pod streho. Naš balincarski klub se že pridno vadi in pripravlja za tekmo.

Vsem je gotovo znano, da imamo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Balincarski klub, ki obstoja že tri leta. Klub ima 95 članov in članic in želi, da bi tudi drugi, ki se za ta sport zanimajo, pristopili. Vstopnina je malenkostna, samo \$1 na leto, ali manj kot 8½ centa na mesec. Finančnega zadržka torej res ni, zakaj ne bi pristopili.

Sklenili smo, da bomo imeli po dve tekmi na leto. Prva v tej sezoni bo 29. novembra 1964, druga pa enkrat pred pomladjo, dan še ni določen. Balinalo se bo ob torkih popoldne, odprto za vse. Pridružijo naj se tudi ženske. Balinale bodo po svoje, kakor si bodo same izvolile. Članarino se bo začelo pobirati prvi teden v decembru.

Na seji je bilo sklenjeno, da pošiljamo voščilne karte članom in članicam v bolnico s podpisom, želeč jim zdravja in hitrega okrevanja. Klub plača \$10 za vsakim umrlim članom in članico, sporazumno z družino kupi venec, da v denarju ali daruje v dobre namene. Za morebitne nezgode ali nesreče pišite ali pokličite tajnika: John Korošec, 15807 Grovewood Ave., telefon IV 1-3794, za vsa nadaljnja pojasnila.

Pridite na sejo prvi petek v mesecu, dne 6. novembra 1964, točno ob 8. uri zvečer v Slovensko delavsko dvorano.

Mihael Jakin, zapisnikar

Kitajski komunisti so zanesli spor tudi v mednarodno zvezo unij

CLEVELAND, O. — Razkroj grozi tudi rdeči Svetovni unijski federaciji, znani pod WFTU. Zveza je že od samega začetka trdno v komunističnih rokah, zato so se svobodne unije že davno od nje odcepile in ustanovile svojo mednarodno zvezo. WFTU ima svoj sedež v Parizu, njen glavni tajnik je zmeraj ugleđen francoski komunist. Zveza je do sedaj spadala med najbolj disciplinirane komunistične organizacije, niti spor med stalinisti in njihovimi nasprotniki ni mogel naluknjati njene strjenosti.

Sedaj se je ta posel posrečil kitajskim komunistom na letošnjem kongresu v Budimpešti. Kitajska delegacija je skupaj z

albansko, laosko, indonezijsko, korejsko in vietnamsko dosledno nasprotovala vsem sklepom in poročilom in seveda glasovala tudi proti vsem resolucijam kongresa, akoravno ji je večina šla na roke, kjer je le mogla. Nepričakovano so šli po svoji poti tudi italijanski komunisti, ki so zvezi očitali, da le vse preveč vpoštevajo želje Moskve in njenih satelitov in da se premalo ozira na interese komunističnih strank v svobodnem svetu.

Italijanski komunisti so šli tako daleč, da niso brezpogojno glasovali za sklepe in resolucije. O nekaterih slučajih so se rajši zdržali glasovanja. Tako so se v tej zvezi prvič pokazale tri struje, kar bo močno ohromilo njeno aktivnost in olajšalo delo tistim protikomunističnim unijam, ki imajo svoje lastne mednarodne organizacije.

Televizija nudi preveč prilik za pohujšanje mladine

WASHINGTON, D.C. — Poseben senatni pododbor se je pod predsedstvom senatorja

Dodda pečal dolge mesece z vprašanjem, kaj vse je odgovorno za vedno večje število zločincev med mladino. Pri tem je ugotovil, kot se vidi iz njegovega poročila, ki je bilo objavljeno te dni, da televizija nudi žal le vse preveč prilik za pohujšanje.

Televizijske mreže so sicer že l. 1961 obljubile, da bodo omejile število filmov ki obravnavajo zločine, toda v tem pogledu je nekaj napravila samo CBS, nič pa ABC in NBC. Poročilo omenja s skrbjo, da se starši veliko premalo zavedajo, kako škodljivi so razni televizijski filmi za mladino, in da ne kontrolirajo niti učencev iz ljudskih šol, kaj vse gledajo na televiziji.

Poročilo seveda ni moglo predložiti nobenega učinkovitega

Clean up Cuyahoga County

With

Robert B. Krupansky

Your Nationality Candidate for Prosecuting Attorney (Mrs. F. Block, Ch., 710 St. Clair NE)

Pre-Election Rally

Sponsored By

32nd WARD DEMOCRATIC CLUB

Friday, October 30, 1964

8:00 P.M.

SLOVENIAN WORKMEN'S HOME
15333 WATERLOO

See and Hear

The Leading Democratic Candidates for the Local and County Offices

Principal Speakers

HON. ALBERT S. PORTER

MAYOR RALPH S. LOCHER

HON. AUGUST PRYATEL

CONGRESSMAN MICHAEL A. FEIGHAN

FRANCIS J. TALTY

PRESIDED BY JACK A. BANKO

• REFRESHMENTS • DOOR AWARDS •

Ward Leaders:

Joseph F. Muzic
Mrs. Norman Fuerst
Dorothea Skelly
Secretary

POLITICAL ADVERTISEMENT

For PROBATE JUDGE

JOSEPH W.

BARTUNEK

J. J. Quinn, Chmn., 5745 Spring Grove Dr.

PRISLAN PROVISION

SLOVENSKA MESNICA
1147 Addison Rd.

STANKO PRISLAN
EX 1-1419

Naše posebnosti ta teden:

PORK CHOPS
CENTER CUT 79c lb.

RIB
STEAK 79c lb.

SUGARDALE
SLICED BACON 59c lb.

SPARE RIBS
OR PORK BUTT 49c lb.

Volite za

ANTHONY F.

NOVAK

STATE SENATOR

za dobro vlado

PRIPOROČAN OD:

Cleveland A. F. of L. - C. I. O., Cleveland Press, Democratic Executive Committee, Cosmopolitan Democratic League in "prednost" od Citizens League.

X ANTHONY F. NOVAK

Anthony F. Novak
for State Senator Committee

Anthony Klir, Chairman,
5313 Warrensville Center Rd.

ga sredstva, ki naj bi pomagalo staršem, da bolj pazijo na otroke. Premalo je pa podčrtalo glavno sredstvo: otroke je treba

ba še pred vstopom v ljudsko šolo navaditi, da bodo gledali na televiziji samo to, kar dovolijo starši.

Preberite ... bodite dobro informirani volivec

Kozmopolitska demokratska liga v Cuyahoga okraju vas poziva, da preberete njeno VOLIVNO VODILO in da volite za vsakega navedenega DEMOKRATSKEGA KANDIDATA ... v torek, 3. novembra 1964 ... Ne zamudite prilike voliti.

Volišča bodo odprta od 6.30 zjutraj do 6.30 pop.

— Democratic Presidential Ticket —

LYNDON B. JOHNSON & HUBERT H. HUMPHREY

— U. S. Senate —

STEPHEN M. YOUNG

— Congress of the United States —

Congressman-At-Large

ROBERT E. SWEENEY

20th District

MICHAEL A. FEIGHAN

21st District

CHARLES A. VANK

22nd District

CHAT PATERSON

23rd District

NORBERT G. DENNERLL JR.

— Ohio State Senate —

JOHN J. CORRIGAN

ANTHONY F. NOVAK

DAVID T. MATIA

FRANCIS D. SULLIVAN

— Representatives to the Ohio State Assembly —

ANT. O. CALABRESE JR.

JOHN F. CORRIGAN

ANNE M. DONNELLY

GERALD E. FUERST

JOSEPH J. HORVATH

CHARLES A. MOONEY

JULIUS J. PETRASH

ANTHONY J. RUSSO

MICHAEL A. SWEENEY

JAMES P. CELEBREZZE

HENRY T. DOMBROWSKI

WILLIAM M. FEIGHAN

FRANK J. GORMAN

JULIUS A. KRUPANSKY

LEONARD OSTROVSKY

FRANK R. POKORNY

CARL B. STOKES

— FOR COUNTY OFFICES —

Clerk of Courts

EMIL J. MASGAY

County Commissioners

HENRY W. SPEETH

WILLIAM P. DAY

County Engineer

ALBERT S. PORTER

Prosecutor

JOHN T. CORRIGAN

Recorder

MARK McELROY

Sheriff

JAMES J. McGETTRICK

Treasurer

FRANK M. BRENNAN

Coroner

DR. SAMUEL R. GERBER

Probate Court

JOSEPH W. BARTUNEK

Juvenile Court

WALTER G. WHITLACH

JOHN J. TONER

Common Pleas Court

HUGH A. CORRIGAN

BERNARD FRIEDMAN

FRANK D. CELEBREZZE

DON DeROCCO

FELIX MATIA

AUGUST PRYATEL

WILLIAM E. MAHON

FRANCIS J. TALTY

The Cosmopolitan Democratic League of Cuyahoga County
Samuel D. Canitia, President Andrew Dono, Secretary

Izvolite ... ROSE JUDGE COMMON PLEAS COURT

PRIPOROČAN OD:

- Cleveland Bar Association
- Cuyahoga County Bar Association
- War Veterans Bar Association
- Citizens League "Preferred"
- The Plain Dealer
- Cleveland Press

Greater Cleveland Weekly Newspaper Assn.

E. M. ROSE

Rose for Judge Committee, V. E. Rose, Sec., 3785 Hillbrook

V soglasju z JUGOEXPORT-om

sprejemamo sedaj

DARILNA NAROČILA

ZA VAŠE SORODNIKE IN PRIJATELJE

V JUGOSLAVIJI

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORPORATION

HITRA, ZANESLJIVA POSTREŽBA • • ZAJAMČENA DOSTAVA
Za popolna pojasnila pišite na:

COSMOS PARCELS EXPRESS

CORPORATION

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036

Telefon: CI 5-7711

VOTE — RETAIN EXPERIENCE — VOTE!

X WILLIAM W. TAFT

STATE SENATE (2-Year Term)

B. H. Akers, Chmn., 2531 N. Moreland

Krompir jemo še vedno največ v Evropi in Ameriki

Svetovna organizacija za prehrano FAO, s sedežem v Rimu, si je nadelo nalogo med drugim storiti vse, da se omeji glad, ki vlada po mnogih predeh sveta.

V zvezi z akcijo proti gladi je omenjena organizacija izdala tudi študijo o krompirju, ker predstavlja posebno danes v mnogih deželah važen del človeške prehrane. Iz študije smo povzeli nekaj važnejših podatkov, ki bodo naše bralce zanimali, saj je krompir zelo važen tudi za našo prehrano.

Krompir so prinesli v Evropo najbrž Španci iz Južne Amerike okoli leta 1550. Iz Španije se je rastlina razširila najprej po Italiji in kasneje v Franciji in na Angleškem. To je najbolj verjetna verzija glede izvora krompirja. Nemci, ki so kakor znano, veliki potrošniki krompirja, pa so postavili v mestecu Ofenburg, blizu Baden-Badenu spomenik, na katerem je zapisano: "Sir Francis Drake je pri-

nesel krompir v Evropo v letu Gospodovem 1580." Vendar pa v zgodovini ni potrjeno, da bi Sir Drake napravil to potovanje v Evropo, potem ko je obkrožil svet leta 1578. V Severno Ameriko so prinesli krompir angleški kolonisti iz Virginije in iz Caroline in tudi irski naseljenici v Londonberry (New Hampshire) so v letu 1719 gojili tamkaj krompir, katerega so prinesli iz Irske, tečaj iz Evrope.

Dolgo časa je bilo pridelovanje krompirja omejeno na Evropo in Severno Ameriko; sedaj pa se je pridelovanje razširilo tudi na druge dele sveta kakor po Afriki, v Aziji in po Latinski Ameriki — odkoder krompir pravzaprav izhaja. Dandanes pridelka Evropa sama 3/4 celotne količine krompirjevega pridelka na celim svetu.

Po statistikah organizacije FAO so na svetu največji potrošniki krompirja Irci in Nemci; 10% od celokupne množine kalorij, ki so človeku potrebne, da Nemcem v njihovi prehrani krompir. Isto velja približno za Irce. Močni potrošniki krompirja so tudi Angleži, katerim da krompir 6% kalorij, Argentinci (4%) in mi v Združenih državah (3%). V Libiji je zastopan krompir z 1.54% kalorij, v Egiptu z 0.5% in v Indiji z 0.3%. Za Irce je krompir že zmeraj najvažnejša hrana in tako se ni čuditi, če je leta 1854, ko je nekaj bolezni uničila krompirjeve nasade, izbruhnil strašen glad. Mnogo tisočev je umrlo vsled gladi in še več tisočev pa se je vsled tega izselilo v Ameriko.

Zadnja statistika iz l. 1959-60 kaže, da se je na svetu pridelalo 276 milijonov ton krompirja. V primeri za deset let nazaj, se je produkcija zvišala za 14%. Ugotovili so, da se je uživanje krompirja kot človeške hrane znižalo, pač pa se je uporaba krompirja kot živilske krme in za druge svrhe precej povišala. Od zgorajšnje množine krompirja je Evropa pridelala 133 milijonov ton. Od posameznih evropskih držav prednjači Poljska z 35.7 milijoni ton, Zahodna Nemčija z 22.5 milijoni ton, Vzhodna Nemčija z 12.5 milijoni ton, Angleška s 7 milijoni ton in Češka s 6.3 milijoni ton. Na bližnjem Vzhodu se je v zadnjih desetih letih pridelek krompirja podvojil in je znašal 2.16 milijonov ton.

Zelo važno je pri krompirju vprašanje redilnosti. Kar se tiče sestave krompirja, vsebuje 12-20% škroba in krompir srednje velikosti v teži 100 gr vse-

buje samo 70 kalorij, tedaj manj kakor krušnik rezancev ali odrezek torte ali pa košček belega kruha. 100 gr žitnega pridelka ali zelenjave vsebuje 360 kalorij; 100 gr sladkorja vsebuje 400 kalorij in 100 gr masti vsebuje 90 kalorij. Češar ima krompir največ, je voda (75-80%). Krompir še vsebuje druge hranljive snovi, vendar v zelo majhnih količinah, kakor proteine, železo in vitamin C, katere snovi pa pridejo v poštev le, če se zaužije velike količine krompirja, to kar se zgodi pri Ircih in Nemcih, kjer pride dnevno na osebo okoli 400 gr krompirja, tedaj štirje krompirji srednje velikosti na osebo. Glede hranilne vrednosti krompir tedaj ne uživa preveč dobrega slovesa. Prednost krompirja leži predvsem v tem, da se lahko zauživa po enostavni kuhi in da se da iz njega napraviti na stotine jedi, ki so zelo različne po narodih in deželah. Čeravno ne preveč hranljiv, vendar pride krompir vsled svojih drugih kakovosti pri pobijanju gladi zelo v poštev.

V zadnjem času so posebno v Italiji začeli gojiti krompir, kjer so se zdravniki postavili na drugo stališče, kakor FAO, češ, da je krompir zelo hranilen in lahko prebavljiv in zato zelo priporočljiv kot hrana.

S kamero v veselje

Nova cev za televizijsko snemalno kamero.

V razvojnih laboratorijih družbe Westinghouse Electric v ZDA so razvili novo televizijsko snemalno kamero. Cev, ki so jo imenovali SEC — vidikon, ima posebne lastnosti, ki so zelo ugodne pri raziskavah vesolja. Pravijo, da takšna kamera "vidi" celo v temi. Zelo zanimiva novost, zato je vredno, da se seznanimo z njo.

Običajna snemalna kamera pretvori vidno sliko v električne signale, ki jih ojačajo in s pomočjo antene oddajajo. Pri tem pade svetloba od predmeta, ki ga snemajo, na občutljivo fotokatodo. Ta fotokatoda je narejena iz posebne kovine, ki ima to lastnost, da se iz nje izbirajo negativno nabiti delci — elektroni, ki pade nanjo svetloba (zato se imenuje fotokatoda). Čim svetlejši je predmet, tem več elektronov se izbije iz te katode. Tako delajo današnje snemalne kamere. Raziskovalci družbe Westinghouse Electric pa so odkrili nov pojav, ki so ga imenovali "prevajanje sekundarnih elektronov" (zakaj tako, bomo takoj spoznali) in ga spretno izkoristili pri izdelavi nove snemalne cevi. Takole so naredili:

Elektrone iz fotokatode najprej pospešijo z električnim poljem, nato pa ti pospešeni delci padejo na tenek in porozen film ali na tarčo, kjer izbijejo nove elektrone, ki se zato imenujejo sekundarni elektroni. Ta tarča je napravljena iz trdnega materiala, ki je izredno lahek in porozen, tako da je le 2% njegovega volumna trdna snov. Ostalo je prazen prostor, kjer se brez težav gibljejo elektroni. Kaj so torej dosegli s temi dodatnimi elektroni? Čeprav pade na fotokatodo zelo malo svetlobe, dobijo zaradi sekundarnih elektronov dovolj močan električni signal, da na zaslonu sprejemne televizijske cevi vidimo tudi slabo osvetljene predmete.

Poleg te lastnosti (da je namreč izredno občutljiva) ima pa ta kamera vrsto drugih presegnetljivo lepih karakteristik.

Ta kamera namreč ni prav nič občutljiva za nenadne močne osvetlitve predmetov, ki jih snema, slika bo še naprej jasna in kontrastna. Poleg tega ustvari sliko zelo hitro in je takoj sposobna posneti novo. Razen tega ne vplivajo nanjo temperaturne spremembe. In še nekaj moramo povedati: sama si lahko "zapomni" sliko za dolgo časa, ne da bi se pri tem spremenila kvaliteta slike.

Vse te odlične lastnosti so kot nalašč primerne za satelite, ki so opremljeni s televizijskimi kamerami. Ta SEC — vidikon bo lahko tako posnel celo tisto stran lune, ki je vedno v temi, si bo to sliko zapomnil in jo predvajal šele, ko se bo satelit vrnil na zemljo.

Ali pa drugi primer: zemeljski satelit je izpostavljen močnim svetlobnim spremembam, saj potuje enkrat v območju, kjer je tema, drugič pa zopet tam, kjer je dan. Te svetlobne spremembe prav nič ne vplivajo na kvaliteto posnete slike in zato ni potrebno z zemlje popravljati delovanje snemalne kamere, kot so to delali doslej.

Vsemu temu se morajo razvijalci zahvaliti sekundarnim elektronom in poroznemu materialu, iz katerega je narejena omenjena tarča. Elektroni namreč potujejo v njem dosti hitreje in enakomerneje kot v običajnih trdnih snoveh. To dej-

Vote for

NATURALIZED CITIZENS

- Joseph Schmidt, Jr.
- Oscar Radanyi
- Anthony Goralski

OHIO STATE LEGISLATURE

(Mrs. F. Black, Ch., 710 St. Clair NE)

Visoko, pa vendar ne zamrzne

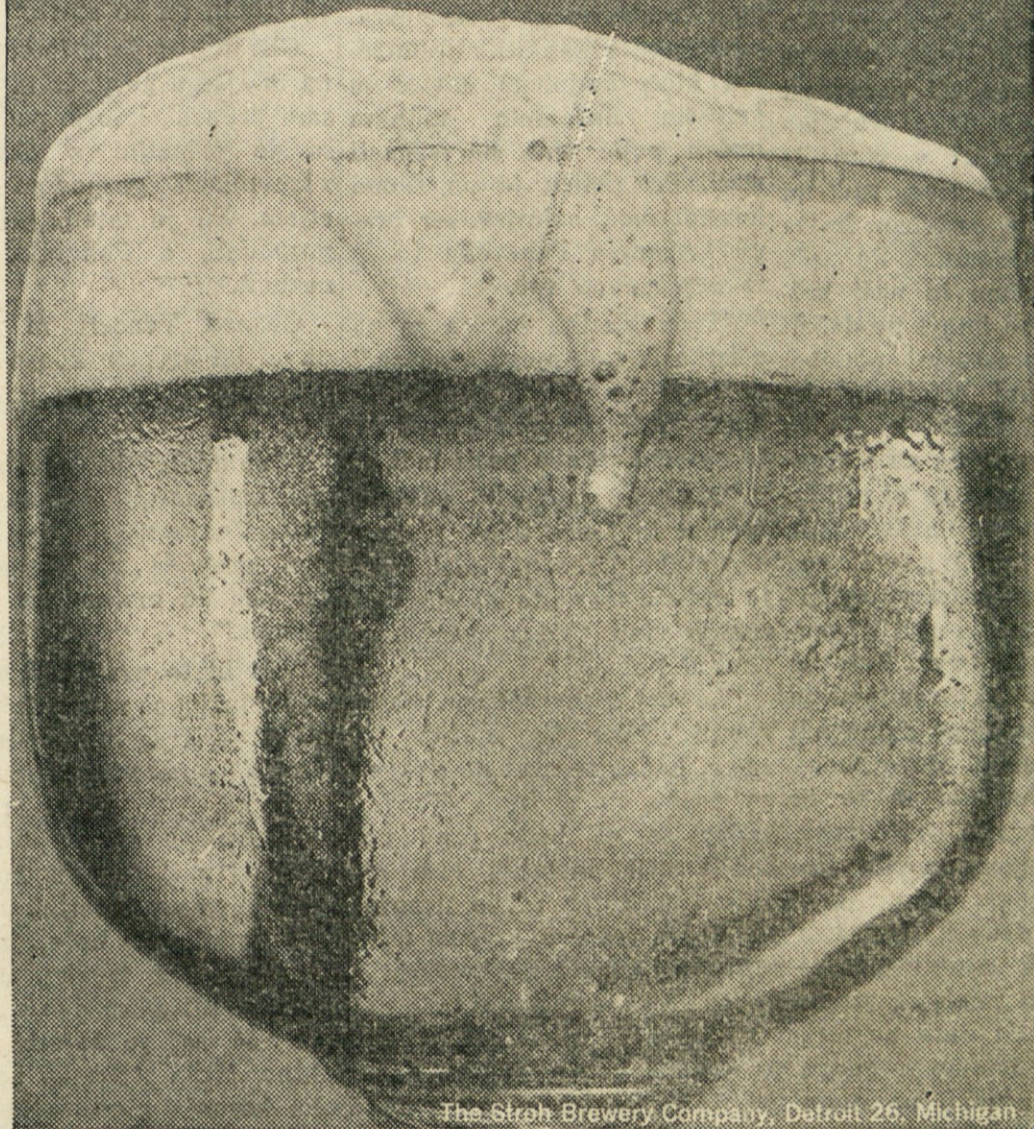
KLAMATH FALLS, Ore. — Jezero Crater v Oregonu je šest milij dolgo, štiri široko in leži je prodno skozi čeljust in dles-

nikdar ne zamrzne.

Rast zob

NEW YORK, N.Y. — Ko zob- milj dolgo, štiri široko in leži je prodno skozi čeljust in dles-

fire-brewed flavor looks like this!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's with fire-brewed flavor
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

OBDRŽITE ....

JUDGE
GEORGE J.

McMonagle
COMMON PLEAS COURT

ENDORSED BY: Cleveland Bar Association, Cuyahoga County Bar Association, The Cleveland Bar Association, Cleveland Press, Plain Dealer, War Veterans Bar Assn., Citizens League, Greater Cleveland Weekly Newspaper Association, DRIVE and ADA.

Ray Martin, Chrmn., 2300 Overlook, Cleveland 6, O.

MAY'S BASEMENTS
DOWNTOWN ON THE HEIGHTS
PARMATOWN SOUTHGATE
GREAT LAKES MALL

Pripravite se sedaj za mnoge mrzle zimske noči!

Lady Pepperell 100% Acrilan Acrylic
zimske težke odeje

72 x 90" vel. če perfektno po 7.99

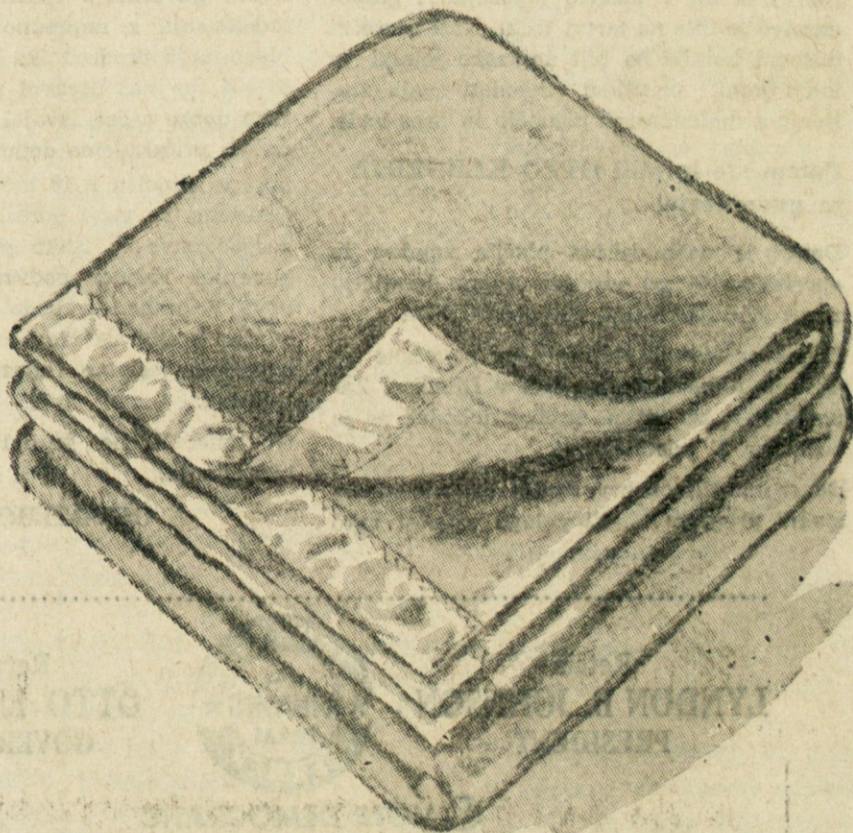
Zaradi malenkostnih napak Vam nudimo te 100% akrilske, enobarvne odeje po tej novi, nizki ceni! Tople in lepe čakajo na uporabo v teh mnogih mrzlih nočeh, ki se nam bližajo. Olepšane z najlonskim obšivom, v izbiri modre, rožnate, beige, zelene, bele in zlate barve.

5.99

Velika odeja
80 x 90 ..... 6.99

Sprejemamo pismena in telef. naročila. Prosimo navedite tudi drugo izbiro barve. Kličite CH 1-3070
KLETNI DOMAČINSKI ODDELEK, THE MAY COMPANY, V MESTU IN VSEH 4 PODRUŽNICAH

RABITE EAGLE ZNAMKE
KOT DENAR V
VSEH 5 MAY COMPANY
TRGOVINAH

NA TUJH TLEH — Arabkinja je zašla v Švico, kjer se je začasno ustavila s svojo "karavano" v prirodnem okolju. Na sliki jo vidimo pri natakanju čaja po "zahodni modi".

Josip Jurčič:

DESETI BRAT

ROMAN

PRVO POGLAVJE

Pripovedovanci imajo, kakor trdi že sloveči romanopisec Walter Scott, staro pravico, da svojo povest začnejo v krčmi, to je v tistem shodišču vseh popotnih ljudi, kjer se raznovrstni značaji naravnost odkrito kažejo drug drugemu poleg pregovora: v vinu je resnica. Ako se torej tudi mi poprimemo te pravice, izviraj iz tega, ker menimo, da naše slovenske krčme in naši krčmarji, čeravno imajo po deželi veliko preprostejšo podobo, niso nič manj originalni kot staroangleški Scottovi. To se ve samo ob sebi, da ga slovenska mati do zdaj še ni rodila, ki bi z isto rezno natančnostjo opisal naša narodna svojstva, kakor je omenjeni nedosegljivi mojster svetu predložil značaje svojega ljudstva. Zato ne bo poizkušal pripovedovalec te vseskozi resnične pripovedi naslikati veselega slovenskega vinotoka Peharčka, in to iz treh razlogov ne: prvič zato, ker si ni mogoče misliti Peharčka takšnega, kakor je v resnici bil; drugič, ker ima leta poznanja vredni mož le začasno, hitro minljivo mesto samo v začetku naše povesti, in tretjič, ker imamo še enega krčmarja, Peharčku po duhu liši, da je pred hišo priropotal sorodnega, vplesti pozneje v

povest. To pa menda ne gre, da bi se semtertja enake reči dvakrat pravile.

Pred štiridesetimi leti torej je Peharček koščenega obraza, raztrganega slamnika, oguljenih, z zaplatami obloženih hlač, hodnične srajce in križatih naramnic muham branil polič vna na vegasti mizi. Pri poliču je pa slonel kosmat mož, suknjar, ter pravi krčmarju Peharčku to in to nepotrebno reč.

"Prav gladka kaplja se bo učistila iz letošnjega vinčeca," je dejal suknjar in zavzdignil kupo proti malemu oknu, da bi ogledal pijačo proti luči.

"Bogme, gladka!" pokima krčmar in jezno udari z lesenim muhalnikom po mizi, kjer je srebala tropa te sitne živali razlito vino. "Tega mrčesa je povsod polno!"

"Le stoj, Peharček, pa mene pomni: tako bo močno to vince, kadar se svet do dobre ga usede, da si bodo ljudje, kadar se ga bodo prav po božji volji navlekli, lase in ušesa pulili ter rdeče nosove pa otekle vratove, prazne moleta poznanja vredni mož le začasno, hitro minljivo mesto kakor se poje v pesmi."

"Bogme!" pravi Peharček; pa preden konča besedo, zaskrčmarja, Peharčku po duhu liši, da je pred hišo priropotal sorodnega, vplesti pozneje v

Brž vrže muhalnik iz rok in leti vun.

Peharčkova hiša je stala tik velike ceste. Za hišo pa je držala mala cesta ali bolj kolovozna pot v stran.

Dva gospoda sta poskakala z vozička in starejši je glasno klical pijačo. Krčmar je enega poznal, zakaj pozdravil ga je, stisniti slamniki pod pazduho: "Bog daj dober dan, gospod Vencelj! Hitro ste prišli iz Ljubljane, kdaj — v petek ste mimo šli. No, zdaj vem, da ste zopet nakupili mazil, rož, kroglic in vsega in boste zdravili ljudi, da bo strah."

Govorec se je krčmar oziral na mlajšega gospoda in ugibal sam pri sebi, kdo je pač to, ki se je pripeljal z okrajnim zdravnikom gospodom Venceljem. Bil je mlad, jako lep gospodek, a Peharčku čisto neznan.

Gospod Vencelj ni pustil, da bi bil krčmar konja izpregel; pila sta na voz naslonjena.

"Peharček," je dejal zdravnik izprazniti dočista prvo kupo, "napreži, da boš peljal tega gospoda na Slemenice! Saj veš, da moram jaz tukaj v stran."

"Jaz bi to prav rad, zakaj ne, zaslužka se nisem še nikoli branil — vrag naj vzame še kolesce — pa zdaj ne morem, jutri pač. Kolo se mi je strlo od vozička in ravno otodi ga je nesel moj fant h kovaču. Jutri bi vas pa peljal, naj si bo ta ali kateri hoče, jaz ali moj fant. Jaz menim, naj bi ostali mladi gospod pri meni čez noč, saj je že štiri čez poldne. Moja stara — zdaj v bobu korenje pleve — bo že vrgla zvečer kaj čez ponev,

da se bo dalo ugrizniti. Postelje res nimam take, da bi se človek v blazino vdrl; pa že posteljem na otavi tako mehko, če je božja volja, da se bo ležalo za silo."

"Jaz sem obljubil, da pridem danes," odgovori mladi tujec; ali ne morem dobiti voznika nikjer drugje tu v bližini?"

"Bogme, ne izlepa," odgovori Peharček, "tudi imajo ljudje bolj vole, konja imam samo jaz."

Zdravnik gospod Vencelj je mislil in mislil, nasvetoval zdaj to, kako bi spravil mladeniča na pot. "Bo že!" reče čez nekaj časa; "ali jezdarite?"

"Še nikoli nisem bil na konju," odgovori potnik.

"No, na suhem se ni še nihče naučil plavati. Peharček, ali imaš konja napasenega?"

"Bogme, konj je dober, sit ko stopa, ravno poprej sem mu vrgel povosmo detelje; vem, da je že vso potrl in pohrustal."

"Že dobro. Jaz imam tu na vozu ravno prav kupljeno sedlo. Pa bova gospodu vsak pol posodila, naj jezdi."

Peharček se popraska za ušesi, zaviha ustnice pod nos in pravi: "Nikarte mi ne zamerite; saj veste vi bolj ko jaz, kaj govori pregovor, ki pravi, da tri reči niso dajati na posodo vsakemu človeku ali pa nikomur: ne žena, ne pipa, ne konj. Pa ker ima moj sivec že stara rebra in je že vsemu vajen, ne rečem, da ga ne bi dal, ko bi — nikar ne zamerite — ko bi — gospoda poznal."

"O nič se ne boj za konja; jaz sem porok za to, da ga dobiš jutri nazaj," reče zdravnik.

Trenotek potem je stal Peharčkov sivec, ki je stavil rebra že malo preveč na očiten videz in močil glavo bolj v tla

ko nakvišku, osedlan in očejen na cesti. Peharček je z vsečnim očesom gledal zdaj svetle dvajsetice v roki, ki mu jih je bil dal mladi gospod, zdaj usnjato sedlo, ki tako lepo stoji na koščenem hrbišču njegove kleke. Mladenič se je malo nerodno skobalil na svojo rosinanto; krčmar pa mu je dal veliko njegovo usnjato torbo na konja in ga podučil, kako mora ravnati s pohlevnim srcem, da bo rajši stopal.

"Torej srečno pot, gospod Kvas!" — je dejal zdravnik. "Pred mrakom boste ravno v gradu. Sporočite moj pozdrav gospodu Benjaminu. Kmalu enkrat pridem tja s svojo hčerjo, da mu voštim srečo, ker je dobil tako korenito izobraženega in učenega mladega moža svojemu sinu za učitelja, kakor ste vi. Zbogom! Prav vesel sem, da sva se seznanila; upam, da nisva bila naprvo in nazadnje vkup. Zahvaljujem se vam za druščino."

"Prosim, gospod zdravnik, meni se je zahvaljevati vam za dobrotno prijaznost!"

"No, no, kajpak! Greh bi bilo, ko vas ne bi bil vzel na voz; žal mi je, da ne utegnem z vami v stran do Slemenice. Srečno!"

Rekši udari Vencelj po konju, in voz zdrdra po stranskem potu. Gospod Kvas — tako je imenoval zdravnik svojega dosedanjega tovariša — tudi spodbudi svojega zaspanega šarca in odjezdi po veliki cesti, ko si je bil, kolikor se je dalo po nejasni Peharčkovski razlagi, zapomnil, kje mora zaviti v stran, da pride prav.

Dan je bil prijazen; solnce se je bilo premaknilo že na zahod: vendar se je še z vso žarnostjo upiralo potniku v hrbet, kar mu je bilo toliko bolj nepriležno, ker se je iz-

pod kopit nemarno klavzajočega konja vedno vzdigoval oblak cestnega prahu in polnil mladeniču nos in ušesa. Zastonj so bile vse poizkušnje, da bi pripravil žival do hitrejše stopinje in tako vsaj nekaj prahu pustil za seboj. (Prihodnjic dalje.)

TI MOŽE SO SKUPNO DOPRINESLI VEČ KOT 175 LET PROFESIONALNE SLUŽBE. ONI SO ZMOŽNI, POŠTENI IN IZKUŠENI.

KEEP GOOD GOVERNMENT IN CUYAHOGA COUNTY

THESE MEN HAVE RENDERED A TOTAL OF MORE THAN 175 YEARS OF PROFESSIONAL SERVICE. THEY ARE ABLE, HONEST AND EXPERIENCED.

ON NOV. 3rd—ELECT

COUNTY COMMISSIONERS

X William P. Day

X Henry W. Speeth

PROSECUTING ATTORNEY

X John T. Corrigan

Clerk of the Court of Common Pleas

X Emil J. Masgay

SHERIFF

X James J. McGettrick

COUNTY RECORDER

X Mark McElroy

COUNTY TREASURER

X Frank M. Brennan

COUNTY ENGINEER

X Albert S. Porter

CORONER

X Dr. Samuel R. Gerber

TAKE THIS WITH YOU TO THE POLLS

County Officials Committee

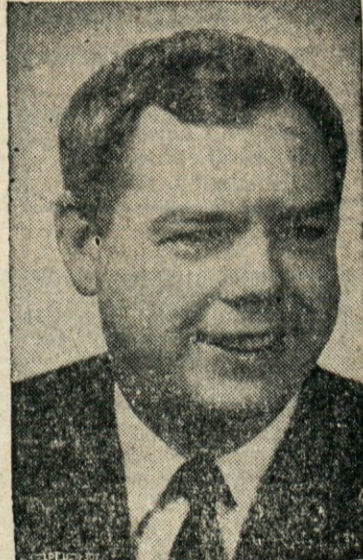
VZEMITE TO S SEBOJ NA VOLIŠČE

Slovinci priporočajo v izvolitev

3. novembra t.l. sledeča kandidata za okrajno sodnijo

Joseph W. Bartunek

Francis J. Talty

Slovenski demokratiški klub v Euclidu, Ohio, je na redni seji meseca septembra t.l. soglasno INDORSIRAL in v izvolitev priporočil FRANCIS J. TALTY in JOSEPH W. BARTUNEK za okrajno sodnijo CUYAHOGA okraja.

Max Gerl, predsednik

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: ENdicott 1-0583

COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET

Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

EUCLID POULTRY

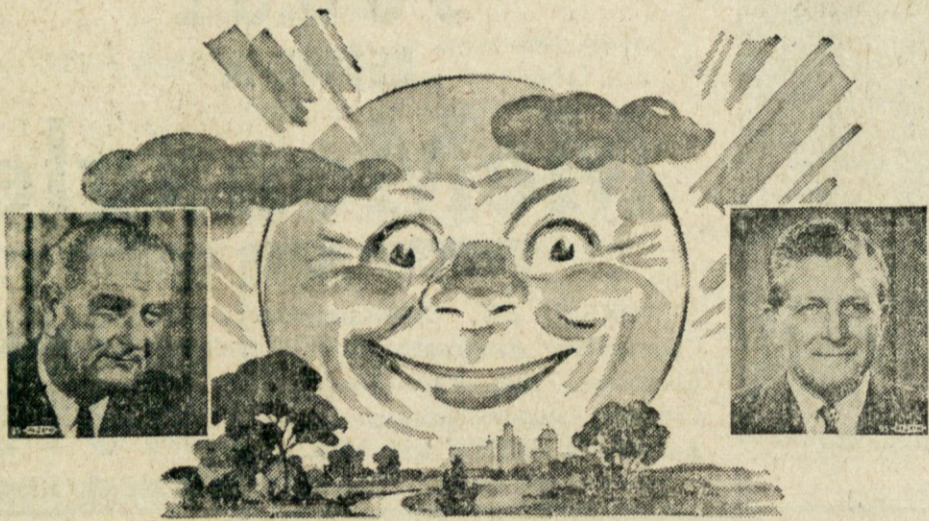
V zalogi imamo vedno očistene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

LEPA SEDANJOST

ŠE LEPŠA BODOČNOST

Pred štirimi leti... se še spominjate?

Viharni oblaki finančnega kaosa so se zbirali nad Illinoisom. Bili smo "na robu prepada." Brezposelnost je porasla. Industrijski razvoj je bil v nizkem položaju... gospodarstvo je bilo na mrtvi točki. Naši nesrečni duševni bolniki so bili dejansko jetniki "v kačji jami," prisiljeni presedeti svoja življenja z malenkostno pomočjo in brez nade.

Potem ste izvolili OTTO KERNERJA za guvernerja!

Danes je naša država plačila zmožna in operira prvič po več kot enem desetletju z res IZENAČENIM PRORAČUNOM.

Danes opravljajo stotine nove povečane industrije dobičkanosel v Illinoisu. Zaposlitev je na višku. Osební dohodek se je zvišal za 21 odstotkov.

Danes ima Illinois prvovrsten duševno zdravstveni program..., ki polaga važnost tako

na zdravljenje kot na rehabilitacijo... in ni brezupen zapor. Da, danes je res lepo v Illinoisu!

In JUTRI bo še lepše. Pod domiselnim vodstvom guvernerja KERNERJA, v polnem sodelovanju z napredno politiko miru in blagostanja predsednika LYNDONA JOHNSONA, bo naš državni program, ki je bil tako dobro začel, izvajal do še višjih višin. Lahko pričakujemo dejansko polno zaposlenost v Illinoisu v 18 mesecih... lahko pričakujemo še večji porast v razvoju našega gospodarstva... lahko pričakujemo, da bo guverner Kerner podvzel vse, da doseže nove dohodka, ki bodo pošteno in enako davčno breme za vse... lahko pričakujemo nadaljnje socialne reforme v korist vsega ljudstva.

Guverner Kerner je dal Illinoisu zagon k blagostanju.

OBDRŽIMO GA!

Retain
LYNDON B. JOHNSON
PRESIDENT

Retain
OTTO KERNER
GOVERNOR

Vote Democratic
CITIZENS FOR KERNER COMMITTEE

BRAND NEW 1965

ZENITH

ALL 82-CHANNEL 23" TABLE TV

ZENITH HANDCRAFTED QUALITY MEANS GREATER DEPENDABILITY

TRIM! COMPACT!

The MARNE • Model M2706 U

All new! Distinctive, low, compact styled vinyl clad metal cabinet in Pearl Beige color or White Straw color. New Zenith Deluxe Video Range 82-Channel Tuning System. 21,000 Volts Picture Power. Dipole Antenna. \$199.95

HANDCRAFTED! FOR FEWER SERVICE PROBLEMS

No Printed Circuits! No Production Shortcuts! Every chassis connection in Zenith TV is handwired for the utmost in TV dependability.

THERE'S EXTRA VALUE IN ZENITH QUALITY!

TRADE IN YOUR OLD TELEVISION

EASY MONTHLY PAYMENTS

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 ST. CLAIR AVE.

JOHN SUSNIK & SONS

VOTE — RETAIN EXPERIENCE — VOTE!

X

WILLIAM W. TAFT

STATE SENATE (2-Year Term)

B. H. Akers, Chmn., 2531 N. Moreland